

letnik XCIX - leto 1997

7-8

SLOVENSKI ČEBELAR

leto 1873 - pričetek periodičnega čebelarskega tiska na slovenskem

SLOVENSKI ČEBELAR

Št. 7-8
1. julij 1997
letnik XCVIX

glasilo čebelarских organizacij slovenije

v s e b i n a

c o n t e n t s

Janez Mihelič: Jubilejno XX. tekmovanje in srečanje mladih čebelarjev je bilo v Mariboru.....	199
Matija Šerak: Čebelarjeva opravila v juliju in avgustu	205
Jože Šimec: Čebelarjeva opravila v nakladnem panju julija in avgusta	206

IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV

Marjan Debelak: Prezimljeni troji	207
Stane Sajevec: Krivolja letne živalnosti čebeljih družin treh Evropskih pasem	209
Marjan Debelak: Ljubiteljski čebelar na turističnem potovanju po otoških deželah z enim samim letnim časom	211
Jože Grabrijan: Kuhajmo vosek	213
Stane Sajevec: Vabilo na strokovno srečanje	214

IZ TUJE LITERATURE

Nikola Kezič: Mednarodni simpozij o apiterapiji v Izraelu	214
---	-----

NAŠI ZNANI ČEBELARJI

Edi Senegačnik: Moji čebelarški spomini	215
---	-----

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Nuša Levstik - Viktor Kladnik: Posavsko tekmovanje mladih čebelarjev	219
Anton Kolenc: Grosupeljski čebelarji smo aktivni	221
Sonja Verdinek: Oče kot čebelar začetnik	222
Štefan Sapač: Prekmurski čebelarji v letu 1996	223
Aleš Gregorc: Obvestilo čebelarjem o možnostih nabave zdravil za čebele	224

MALI OGLASI OBVESTILA

Janez Mihelič: XX jubilee competition and meeting of young beekeepers in Maribor	199
Matija Šerak: Beekeepers occupations in July and August	205
Jože Šimec: The Beekeepers occupation in LR hives in July	206

FROM THE EXPERIENCE OF OUR APIARISTS

Marjan Debelak: Wintered drones	207
Stane Sajevec: Numerous annual curve of the three European Bee races	209
Marjan Debelak: Amateur beekeeper on journey over the islands with only one climate	211
Jože Grabrijan: Let's cook a wax	213
Stane Sajevec: Invitation to the conference	214

FROM THE FOREIGN NEWSPAPER'S

Nikola Kezič: International conference of apiterapy in Israel	214
---	-----

OUR WELL KNOWN BEEKEEPERS

Edi Senegačnik: My beekeepers memories	215
--	-----

FROM THE SOCIETY LIFE

Nuša Levstik - Viktor Kladnik: Competition of young beekeepers from Posavje	219
Anton Kolenc: Beekeepers in Grosuplje are very active	221
Sonja Verdinek: My father as beginner beekeeper	222
Štefan Sapač: The beekeepers from Pomurje in 1996	223
Aleš Gregorc: Information about possibilities for buying medicine for bees	224

SMALL ADVERTISEMENTS NEWS

Slika na naslovni strani:

Idličan star čebeljak iz Šentjerneja na Dolenjskem. Foto: Marjan Debelak

Pogled na polno dvorano med otvoritvijo tekmovanja. Foto: J. Mihelič

JUBILEJNO XX. TEKMOVANJE IN SREČANJE MLADIH ČEBELARJEV JE BILO V MARIBORU

JANEZ MIHELIC

Organizacijo dvajsetega jubilejnega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev sta ČZS in njena komisija za čebelarski naraščaj tokrat zaupali Čebelarski zvezi Maribor. Le-ta ga je organizirala v sodelovanju

s Srednjo kmetijsko šolo v Mariboru v okviru proslav ob 125-letnici te ugledne, častitljive in pomembne ustanove. Odločitev je bila pravilna, saj sta se tako Čebelarska zveza Maribor in še posebej njen predsed-

Vse goste in tekmovalce je prvi pozdravil in jim zaželel uspešno tekmovanje organizator prireditve, predsednik Čebelarske zveze Maribor g. Vlado Pušnik.

Tako so dijakinje Srednje kmetijske šole iz Maribora pričakale tekmovalne ekipe in zabeležile njihov prihod.

nik g. Vlado Pušnik kakor tudi vodstvo šole zelo potrudila, tako da je bila organizacija odlična.

Na tekmovanju se je zbralo šestindevetdeset ekip z mentorji, ki so tako kakor vedno v Maribor prispele iz vseh krajev Slovenije. Sodelovale so ekipe iz 55 čebelarskih krožkov osnovnih in srednjih šol, prav tako pa tudi ekipe čebelarskih društev. V nižji skupini je sodelovalo 41 ekip, v srednji 37 in v višji 18 ekip. Lani se je tekmovanja udeležilo 91 ekip iz 55 krožkov, tako da se je letos nekoliko povečalo le število ekip, število sodelujočih krožkov pa je ostalo nespremenjeno. Kakor je že v navadi, so vse ekipe ob prihodu najprej pogostili z zajtrkom, pred tem pa so mentorji prijavi ekipe za tekmovanje. Vsak tekmovalac je dobil poleg prospektov še čepico z znakom Čebelarske zveze Maribor, vse prijavljene ekipe pa so dobile posebna priznanja ČZS za udeležbo na tekmovanju.

Kakor vsako leto so tudi letos goste in tekmovalce pred tekmovanjem povabili na malico, ki se jim je kakor kaže naš posnetek, zelo prilegla.

Po kulturnem programu, ki so ga pripravili učenci Srednje kmetijske šole Maribor v šolski dvorani, je vse navzoče mentorje in tekmovalce pozdravil predsednik ČZS g. Lojze Peterle. Med drugim je izrazil veselje zaradi tolikšnega števila mladih, ki so člani čebelarskih krožkov in jih veseli čebelarstvo. Vsem je zaželel veliko tekmovalnih uspehov, organizatorjem pa se je zahvalil za dobro organizacijo. Navzoče sta nato v imenu organizatorjev pozdravila predsednik Čebelarske zveze Maribor g. Vlado Pušnik in ravnatelj Srednje kmetijske šole Maribor g. Anton Krajnc. Nato je tajnik ČZS g. Milan Runtas tekmovalce seznanil z načinom tekmovanja in drugimi informacijami, pomembnimi za potek tekmovanja. Novost tega tekmovanja so bila nova testna vprašanja, ki jih je sestavil dr. Janko Božič, izbral pa dr. Jurij Senegačnik. Novost je bila tudi komisija za pritožbe, ki ji je predsedoval dr. Jurij Senegačnik.

Tekmovalne ekipe so prevzele učiteljice in jim razdelile testne pole z vprašanji. Po starosti so bili tekmovalci razdeljeni v tri skupine. Za reševanje testnih pol so imeli tekmovalci pol ure časa. Potem so odšli na krajše izlete v okolico, nekateri na Kalvarijo, drugi na hipodrom, tretji pa v akvarij. Medtem so se mentorji zbrali v dvorani na posvetu. Posvet je vodil g. Bruno Krištof iz Maribora. Mentorjem je najprej delo komisije za čebelarske krožke predstavil njen novi predsednik g. Franc Prezelj. Poudaril je, da se je komisija resno lotila dela in us-

Pogled na čebelarstvo razstavo. Tajnik ČZ Maribor g. Kolbl si ogleduje Kirarjev panj.

pešno rešila nekaj problemov. Tako se je izboljšala ponudba učnih pripomočkov, nekoliko so se spremenili način tekmovanja in testna vprašanja, kljub temu pa je ostalo še nekaj nerešenih problemov, ki jih bo treba rešiti v prihodnosti. V diskusiji je sodelovalo več mentorjev. Med njimi se je g. Franci Marolt zahvalil za pomoč vsem, ki so mu pomagali v obdobju njegovega vodenja komisije za kroške. Hkrati se je

opravičil, ker zaradi pomanjkanja časa in finančnih razlogov mandata ni mogel izpeljati do konca. Vodstvo šole je nato mentorje povabilo na pokušino vin in prigrizek v vinsko klet, ki jo ima šola pod čudovitimi vinogradi na Kalvariji. Lahko smo se prepričali, da so na šoli dobri kletarji, saj so nam postregli s prvovrstnimi vini, ki jih tudi prodajajo.

Potem so si mentorji skupaj z mladimi

Mladi čebelar iz Mozirja ob starinskem lesenem točilu.

Organizator čebelarstvo razstave g. Čepe.

Tekmovanje je otvoril predsednik ČZS g. Lojze Peterle.

V imenu Srednje kmetijske šole pa jim je dobrodošlico izrekel ravnatelj g. Kranjc.

Tako so mladi čebelarji reševali teste.

Mentorji pri pokušini vin pred vinsko kletjo.

Ker je bilo ekip z enakim številom točk več, je odločil žreb. Najboljšim pa je predsednik ČZS izročil posebna priznanja.

Množica nagrad.

Veselje tekmovalcev.

Gostje tekmovanja.

In nasmejani obrazi mentorjev.

Mladi čebelarji iz Šaleške doline z mentorji in predsednikom ČZS.

tekmovalci ogledali zanimivo čebelarstvo razstavo, ki jo je postavil znani čebelar g. Marjan Čepe iz Selnice ob Dravi. Razstavil je številne zanimive stare panje, staro čebelarstvo orodje, Kirarjev panj in še veliko zanimivosti. Pred šolo je razstavil čebelnjaka, primerna za prevoz s prikolico in naseljena s čebelami. Za njegovo prizadevanje in trud mu gre vsa pohvala. Organizatorji so ob pomoči sponzorjev - Medexa iz Ljubljane, zavarovalnice Slovenica, Nove KGM banke, d.d., in drugih pripravili za zmagovalne ekipe številne lepe nagrade, in to od AŽ panjev do različnih čebelarskih orodij in še veliko drugih nagrad. Nagrade so prejele tudi ekipe, ki so se uvrstile do šestega mesta. Vsekakor gre organizatorjem za to posebno priznanje.

Tako je hitro minil čas in tekmovalci so skupaj z mentorji, ki so neutrudno, z veliko požrtvovalnosti in odrekanja celo leto pripravljali krožkarje na tekmovanje, nestrpni pričakovali objavo rezultatov. Objava se je nekoliko zavlekla, ker je morala posebna komisija z mentorji uskladiti nekatere priporočila. Pokazalo se je, da bo treba v prihodnje vprašanja pred tekmovanjem **še bolj** natančno oblikovati, tako da bodo jasna in natančna. Pomembno je, da bodo izkušnje s tega tekmovanja upoštevali tudi pri pripravi naslednjega tekmovanja v Velenju.

Po objavi so bili nekateri zadovoljni z rezultati, drugi pa nekoliko manj. Objavljamo seznam prvih deset uvrščenih ekip v vsaki od treh skupin.

Nižja skupina: 1. mesto (83 točk) - DOŠ Dobrovnik, OŠ J.Dalmatin Krško, OŠ Leskovec pri Krškem, OŠ M.Majcen Šentjanž; 2. mesto (82 točk) - DOŠ Prosenjakovci, DOŠ Domanjševci, OŠ Raka; 3. mesto (81 točk) - OŠ G.Šilih Šentilj; 4. mesto (80 točk) - OŠ Miklavž na Dravskem polju, OŠ G.Šilih Velenje, ČD Mlinšek Velenje, OŠ Tržišče; 5. mesto (79 točk) - OŠ D.Flis Reka, OŠ Koprivnica, ČD Prosenjakovci, OŠ M.P.Toledo Velenje, OŠ Zreče; 6. mesto (78 točk) - OŠ OČZ Brežice, OŠ Cirkovce, OŠ Gornja Radgona, ČD Grosuplje, OŠ Malečnik Maribor, OŠ L.Adamič Grosuplje, OŠ Sladki vrh, OŠ A.Ingoliča Zgornja Polskava, OŠ Komenda; 7. mesto (77 točk) - OŠ Gorišnica, OŠ D.Flis Hoče, OŠ G.Šilih Laproje, OŠ Selnica ob Dravi; 8. mesto (76 točk) - ČD Velka - Sladki vrh; 9. mesto (75 točk) - OŠ Boštanj, OŠ ČD Radeče, OŠ F.Prešeren Ribnica, OŠ Žiri; 10. mesto (74 točk) - OŠ Ob Dravinji Slovenske Konjice.

Srednja skupina: 1. mesto (107točk) - OŠ OČZ Brežice; 2. mesto (106 točk) - OŠ ČD Radeče; 3. mesto (105 točk) - DMČ Senovo; 4. mesto (104 točk) - OŠ J.Dalmatin Krško, OŠ M.P.Toledo Velenje; 5. mesto (103 točk) - OŠ Gorišnica, OŠ Leskovec pri Krškem; 6. mesto (102 točk) - OŠ Komenda; 7. mesto (101 točk) - OŠ D.Flis Hoče, OŠ Pesnica; 8. mesto (99 točk) - OŠ Boštanj, OŠ Tržišče; 9. mesto (97 točk) - OŠ ČD Sevnica; 10. mesto (96 točk) - OŠ M.Majcen Šentjanž.

Višja skupina: 1. mesto (123 točk) - OŠ ČD Sevnica; 2. mesto (122 točk) - SFTSPŠ Celje, OŠ ČD Radeče; 3. mesto (117 točk) - OŠ J.Dalmatin Krško; 4. mesto (115 točk) - SKŠ Maribor, OŠ Metlika; 5. mesto (114 točk) - OŠ Leskovec pri Krškem; 6. mesto (113 točk) - SKŠ Grm Novo mesto; 7. mesto (112 točk) - OŠ Miklavž na Dravskem polju; 8. mesto (111 točk) - OŠ OČZ Brežice; 9. mesto (108 točk) - OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica; 10. mesto (104 točk) - DOŠ Prosenjakovci, OŠ Žiri.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V JULIJU IN AVGUSTU

MATIJA ŠERAK

Leto se je prevesilo v drugo polovico. Dnevi se začenjajo krajšati in noči daljšati. Kakor čebele začutijo zimski sončni preobrat, začutijo tudi letnega. Končan je buren razvoj družin, le tu pa tam bo še kakšna družina izrojila, zlasti med kostanjevo pašo, ki na višjih območjih traja tja do 10. julija. Potem je v Sloveniji, razen na Primorskem, konec čebelje paše, če ne zamedí hoja ali zapoznela smreka. Nekoč smo se prevažalci po kostanjevi paši odpravili s svojimi čebelami na oddaljena pasišča, na sončnico v Vojvodino (na Hrvaškem sončnica ni izdatno medila), na veliko jesensko reso ali na malo reso (žepek) v Liko. Tudi meta na Lonjskem polju je dobro medila in med je primeren za zazimljenje. Zdaj si to privoščijo le najpogumnejši. Po skopih informacijah sicer tudi zdaj obstajajo možnosti za prevoz na hrvaška pasišča, saj je vojna zdesetkala tako njihove čebele kot čebelarje. Dobro bi bilo, če bi ČZS preučila te možnosti in jih objavila v Slovenskem čebelarju. Akacija v Prekmurju je po nižinah popolnoma pozebla, na višjih območjih pa jo je nekaj ostalo in je doslej dala nekaj kilogramov donosa. V Prekmurju in številnih drugih krajih je zdaj brezpašno obdobje. Travniki so pokošeni in čakajo na dež, da bo trava spet zrasla. Na otavi dobijo čebele navadno več paše, kakor na prvi travi. In kaj bomo čebelarji s svojimi čebelami v teh kritičnih mesecih, če ne bo zamedil gozd?

Treba se bo začeti pripravljati na zimo. Čebele, ki jih bo matica zalegla po 15. juliju, so že prve zimske čebele, ki se bodo obdale z zaščitnim zimskim plaščem in bodo v normalnih razmerah dočakale naslednjo pomlad. Če pa bo gozdna paša izdatna, se bodo izrabile že na njej. Zato vsem prevažalcem priporočam, da po 15. avgustu odpeljejo svoje čebele iz gozda na kakšno dobro pelodno pašo. Čebele se ob pomanjkanju peloda zadovoljijo celo s pelodom, ki ga naberejo na cvetoči koruzi, čeprav je ta precej grob. Če nismo na gozdni ali škržatovi paši, lahko začnemo pripravljati čebelja gnezda za prezimovanje. Kakor smo spomladi pomikali svoje sate na sredino gnezda, jih zdaj pomikamo na obrobje. Čebele si uredijo zimsko gnezdo vedno na starem satju, ki je toplejše od novega. Če boste pri tem vstavili v gnezdo tudi kakšen slabši star sat, nič zato, saj trotovine matica ne bo več zalegla, spomladi pa ga boste spet premestili v medišče. Drugače pa bomo ukrepali, če je v plodiščih med, ki ni primeren za zimljenje. Takšen med je treba iz plodišč po možnosti iztočiti in gnezda še na pasišču pripraviti za zazimljenje. Glede starega in novega satja velja isto pravilo. Če bodo skrajni sati polni neprimerne medu, nič ne de, saj ga bodo čebele porabile šele spomladi, ko bodo že pogosteje izletavale. Satje z zalego in vencem neprimerne medu obrnemo za 180° in čebele nakrmi-

Paša na pasiščih v sosednji Hrvaški je bila bogata.

mo z najmanj 8 kg sladkorja. Neprimeren med v medišču nič ne škoduje. Spomladi, ko je že primerno toplo, satje obrnemo. Matica bo v obrnjene sate nemoteno zalegala. Kaj narediti s trdim medom v satju (strjuje se zlasti med, nabran v pohorskih gozdovih, v katerih raste precej mecesna), sem napisal že v majskih opravilih. Če družina nima dovolj hrane, jo je treba nakrmiti, predvsem s sladkorno raztopino. Suh sladkor, prelit z medeno vodo, zaposljuje le stare čebele in spodbuja matico k zaleganju, manjkajoče zalege hrane pa ne dopolnjuje. Zdaj je še čas za napravljanje rezervnih družin, vendar ne več z matičnikom, ampak z mlado oplojeno matico. Za to lahko koristno uporabite odvečne čebele iz zelo močnih panjev. Ometete jih iz medišč, dodate jim oplojeno matico v matičnici, kot je bilo opisano v aprilski številki, in panj vsaj za 48 ur postavite v temen hladen prostor. Pri tem morate v prazen sat naliti vsaj 0,25 l čiste vode. Če boste takšno družino krmili in če ima dovolj čebel, bo še lepo gradila novo satje. Če boste družino odnesli na drugo stojišče, oddaljeno najmanj 4 km, niso potrebni nobeni dodatni ukrepi.

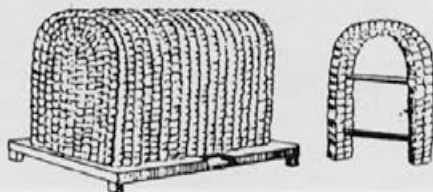
Julij je najprimernejši mesec za zamenjavo starih matic z novimi. K sreči imamo v Sloveniji precej kakovostnih vzrejevalcev, vendar je bilo treba matice pravočasno naročiti. Če boste matico preložili iz transportne matičnice v matičnico, kakršno sem opisal v aprilski številki, jo morate prej dobro namočiti v vodi, ker vam sicer lahko uide. Slabičem pa še tako dobra matica ne bo mogla več pomagati, zato je zdaj čas, da tako družino preložite v medišče, zaprete matično rešetko in v plodišče dodate rezervno družino z mlado oplojeno matico.

Pozneje družini združite. Avgusta se morate odločiti, ali boste čebele prezimovali v plodišču ali v plodišču in medišču. Res je, da čebele, ki so zazimljene v obeh etažah, pozimi porabijo nekoliko več hrane, res pa je tudi, da se spomladi nekoliko hitreje razvijajo, kot če prezimujejo samo v eni etaži. Vendar se pri takih družinah pri spomladanskem nastavljanju medišč razvoj zaradi povečanega prostora za ogrevanje nekoliko ustavi, tako da so družine za pašo povsem enakovredne. Tisti, ki praznite medišča, imate pri krmljenju prednost, ker lahko krmite v velikih količinah, kajti običajni vgrajeni pitalniki ne držijo niti litra, tako da je treba krmili vsaj 15-krat, če čebele nimajo svoje zaloge. V začetku krmimo z raztopino 1+1, pozneje pa z raztopino 2+1. Aktivni del našega čebelarjenja je za to leto končan. Narediti je treba še obratun, kot kaže, pa bilanca ne bo pozitivna. Poleg tega grozijo prodajalcem medu in drugih čebeljih pridelkov na domu z novimi sanitarnimi predpisi, ki jih bo posameznik le s težavo izvajal. Prodaja medu na domu se je razmahnila, to pa gre v nos registriranim trgovcem. Mislim, da je osnovna higiena potrebna v vseh fazah čebelarjenja, zlasti pa pri točenju medu, šele potem tudi pri prodaji. Cena našega medu ne poravnava dodatnih stroškov. Avstrijski čebelarji prodajajo svoj med po 110.- ATS in se še pritožujejo, da čebelarstvo ni donosno.

Meseca julij in avgust sta počitniška meseca, vendar tudi tokrat ne smemo zemariti našega dela s čebelami. Še enkrat poudarjam, da je julij najprimernejši za zamenjavo starih matic, avgust pa za začetne - zelo pomembne - priprave na prihodnjo zimo.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNEM PANJU JULIJA IN AVGUSTA

JOŽE ŠIMEC

Julija se nadaljuje cvetlična paša na travnikih ob reki Kolpi kjer imam svoje stalno stojišče nakladnih panjev. Ti travniki se imenujejo Loke, s to besedo pa so nekdaj označevali travnike ob vodi ali reki. Vendar pa travniki ne dajejo več toliko medičine, ker jih preveč gnojijo z gnojiv-

ko. Povsod tam, kjer je veliko regrata ne uspevajo medovite rastline. Regrat se je razbohotil pravzaprav zaradi gnojke zaradi nje pa rastejo na travnikih tudi različne travne bilnice in latovke. Če imamo v svoji okolici julija kakšno močnejšo pašo, potem še vedno lahko pustimo dve mediščni nakladi, v nasprotnem pa le eno. Če pa paše ni, bo najbolje, da odvzamemo matično rešetko in jim pustimo eno plodiščno in eno mediščno naklado. Čisto na vrh damo še eno prazno naklado, v katero postavimo narobe obrnjen kapilarni pitalnik v obliki vedra. Pitalnik v katerega nalijemo štiri litre redke sladkorne raztopine, spodbuja matico k zaleganju vsaj šest dni. To pa je dovolj, da družina ne bo izgubila svoje moči oziroma številčnosti. Z družino, ki se kljub dražilnemu krmiljenju ne razvija pa je nekaj narobe. Takoj preglejmo zaležene celice. Če je zalega normalna, lahko takšno družino združimo z srednjo močno. Pregled družin končajmo do sedmih zjutraj, v nasprotnem nas utegne presenetiti rop domačih ali sosedovih čebel.

Posebno hudi ropi so, če čebelar odvzema svojim čebelam med v brezpašni dobi, pri tem pa jim ne pusti ničesar v medišču in tudi ne zožuje žrel. Pred jutranjim pregledom bodimo pozorni na zgodnje roparice, ki stikajo okoli naših panjev, še preden začnejo naše čebele izletavati. Posebni problemi nastanejo ob odvzemu in točenju medenega satja. Večina čebelarjev jemlje iz mediščnih naklad sat za satom.

Sate sunkovito stresejo in nato čebele ometejo v posebne posode - sipalnike. To delajmo nekoliko vstran od stojišča, po

možnosti v zaprtem prostoru.

Dobro je, če so vse druge družine, med odvzemu medu, priprte. Vse iztočene sate postavimo nazaj nad matično rešetko po sončnem zahodu. Če zvečer sije luna lahko to delamo tudi ob mesečevi svetlobi, vendar moramo biti zelo previdni in delati zelo potih. Na koncu pa damo v pokrovne pitalnike vsaj dva decilitra sladkorne raztopine. Seveda moramo naslednje jutro preveriti, ali je pri panjih vse normalno. Če ni, takoj zožimo vsa žrela. Žrela panjev naj ne bodo višja od 8 mm.

Julija in avgusta je nujno zasenčenje panjev med 11. In 16. uro. Če panji niso postavljeni v senci, jo moramo narediti sami. V začetku avgusta, ko iztočimo med preverimo, ali družine niso morda močnejše okužene z varoo. Če je avgust dovolj moker, nimamo razloga za dodatno krmiljenje, v nasprotnem primeru pa moramo dražilno krmiti vse družine. Še pred krmiljenjem odvzamemo vsem družinam matične rešetke. Zelo slabe družine s slabimi maticami združimo najpozneje sredi avgusta, da jih ne bomo zastonj krmili, po dolgi in hudi zimi pa spomladi imeli mrliča in veliko dela. Vedno bodimo pozorni na družine, katerih čebele prinašajo zelo majhne količine obnožine. Takšnim družinam takoj preglejmo zalego. Zalega ne sme biti presledkasta. Pozorni bodimo tudi na vdrtke pokrovčke, saj je to znamenje poapnele zalege, lahko pa tudi hude gnilobe čebelje zalege. Preden čebele avgusta nakrmimo za zimo, odstranimo vse matične rešetke in očistimo podnice. Če želimo lahko zamenjujemo naklade, zaradi pospeševanja zaleganja, sam tega ne delam.

Izkušnje naših čebelarjev

PREZIMLJENI TROTI

MARJAN DEBELAK

Ne vem, ali je to, kar bom povedal, že znano in pojasnjeno. Prebral sem veliko, pa tega nisem zasledil, vendar človek lah-

ko tudi kaj spregleda. Nič zato, če o kaki zanimivi stvari pišemo večkrat.

Gre za ugotovitev, da ob posebnih raz-

merah čebelja družina ohrani čez zimo večje število trotov. V jeseni jih torej vedno ne izstrada in ne izžene iz panja. "Zimski" troti, izleženi pozno poleti ali zgodaj jeseni, morajo biti tako hranjeni, da je njihova življenjska doba občutno daljša. Torej nekaj podobnega, kot se dogaja čebelam - delavkam, da postanejo dolgožive in preživijo tudi več kot pol leta, od jeseni do pomladi.

Letos spomladi, pravzaprav ob koncu zime, natančneje v začetku marca, sem opazil, da v najtoplejših izletnih urah - ki so bile to pomlad prava redkost - izletavajo iz neke družine med množico čebel tudi lepo rejeni posamični troti. Ker družina na prvi pogled ni kazala nobene druge nepravilnosti, jo v vremensko tako neprijaznih pomladnih dneh nisem pregledal. Skozi zamreženi okenci panja je bilo namreč videti dovolj čebel. Niso kazale brezmatične vznemirjenosti. Prinašale so tudi koške obnožine. Čeprav se mi je družina zaradi trotov takoj zdela sumljiva, sem se tolažil, da je vzrok za to zgodnja odločitev družine za preleganje ali pa nekoliko prezgodnji razvoj družine. Oboje namreč lahko vzpodbudi zgodnje zaleganje trotovine. Seveda pa bi bila vzrok za ta pojav lahko tudi matica, če bi zalegala neoplojena jajčeca. Vendar bi bil ta zadnji razlog manj verjeten, saj so bili troti videti izleženi iz trotovskih celic. Le tako so bili namreč lahko tako "rejeni".

Nekoliko pozneje, sredi marca, sem opravil sicer običajen kontrolni oziroma boljše rečeno radovednostni pregled panjev skozi zaprta zamrežena okenca. Z močno baterijsko svetilko sem posvetil med čebele v satne ulice, kolikor se je videlo daleč. Na ta, za čebele dokaj nemoteč način, zvemo veliko o posamezni družini, ne da bi nam bilo treba razdirati gnezda z razmikanjem ali celo izvlečenjem satov. Ker je bilo tedaj izjemoma nekoliko topleje, so se čebele v vseh panjih iz zimske gruče široko razmaknile na vse sate.

Pri družinah sem lahko videl, kje imajo središče gnezda, saj so tam podsedale in s svojimi telesi zapirale ulice, v katerih so na satih gojile zalego. Ulic brez zalege pa

niso "zapirale", tako da so svetlobni žarki iz baterijske svetilke prodirali globoko v notranjost ulice.

Pri sumljivi družini s troti sem opazil, da zaprtih ulic ni bilo in tudi ne podsedanja, čeprav je bilo na vseh satih dovolj čebel. To je za čebelarja znamenje za preplah.

Takoj sem se želel prepričati, kaj je z družino. Vse sate sem pregledal in ugotovil, da o zalegi in matici ni sledu. Videl pa sem tudi, da je v najtoplejšem delu panja na enem ali dveh satih, torej v eni ulici, zbranih več kot petdeset lepih trotov.

Ti troti verjetno niso mogli biti rezultat trotavosti ali (pre)zgodnjega preleganja družine, ker je bila ta v najzgodnejšem obdobju razvoja brez vsake zalege.

Najverjetneje je družina neuspešno prelegala pozno jeseni. Stara matica je odmrla, mlada pa se je zgubila na prahi (morda šele spomladi?). Družini so v tolažbo ostali troti, čeprav niso mogli izpolniti svoje naloge. Čebele jih še naprej skrbno negujejo v brezplodnem upanju, da bodo le pomagali rešiti problem.

Družino sem rešil propada in ji pomagal do enakopravnega tekmovanja z drugimi pridobitnimi družinami v čebelnjaku z manjšo rezervno družinico, ki sem jo nametil v izpraznjeno in s preluknjano časopisno polo prekrito medišče panja. Preden sem to naredil, sem še enkrat natančno pregledal prizadeto družino, če morda le kje nima matice, ki ne more več zalegati, ali pa je morebiti mlada matica ostala jalova in nesprašena. Če bi bila namreč v panju taka matica, bi utegnile nastati težave ob dodajanju rezervne družinice. Kaj se ve?!

Ne, v prizadeti družini ni bilo matice, zdaj pa se z novo matico razvija, da je veselje.

Opisani dogodek naj nam bo v opomin, da pri opazovanju čebel ne smemo biti površni. Moramo se naučiti razložiti najrazličnejša zunanja znamenja in vedenje čebel, da bomo čim manj posegali v notranjost čebeljega gnezda, če pa že bomo, bomo to storili dovolj zgodaj.

KRIVULJA LETNE ŽIVALNOSTI ČEBELJIH DRUŽIN TREH EVROPSKIH PASEM

STANE SAJEVEC

Pri delu čebelarkega izobraževalnega in strokovnega debatnega kluba v Mariboru smo morali poenotiti strokovna stališča, zato smo posegli tudi po različni strokovni literaturi. Ker ponazorila v njej niso bila dovolj "zgovorna", smo jih povečali na velikost formata A3. Najprej sem z natančnim šestilom in kljunastim merilom z noniusom izmeril na 0,5 mm natančno in iz tega izračunal kazalce za časovni razvoj in obseg čebeljih družin za vso razvojno dobo, to je od 21. marca do 21. septembra. Datumi 21. 3., 21. 6. in 21. 9. so v izvorniku označeni z debelimi navpičnimi črtami in zaznamujejo spomladansko in jesensko enakonočje ter solsticij, ko je sonce na najvišji točki in je dan najdaljši. Med njimi so še nakazani mesec dni trajajoči časovni presledki, ki sem jim pripisal 30-dnevna zaporedja z datumi vsakega 21. v mesecu. Zaradi še bolj razvidnih časovnih presledkov sem graf razdelil na 15-dnevne presledke in jim vpisal vsakega 6. v mesecu. Ker so bile razdalje enake, sem za začetek razvoja živalnosti določil 21. 2., za konec pa 21. oktober. Tam, kjer se krivulje živalnosti za posamezno pasmo čebel prekrivajo s 15-dnevnimi časovnimi zaporedji, sem izračunal in vpisal indekse živalnosti za kranjsko čebeljo pasmo.

Kot izhodišče sem vzel najnižjo točko živalnosti pri datumu 21. marec in hkratnem začetku vzpona krivulje rasti živalnosti čebelje družine, kot je razvidno s krivulje za kranjsko čebeljo pasmo, ki je osrednji predmet našega zanimanja. Ob krivulji živalnosti za kranjsko čebeljo pasmo čebeljih družin sem vnesel tudi izračunano vrednost indeksov in številčne moči čebelje družine na določeni stopnji časovnega razvoja ali upadanja razvoja in s tem živalnosti. Za izhodišče živalnosti na dan 21. 3. sem vzel 15.000 čebel, torej število, ki označuje povprečno moč pridobitnih družin kranjske čebelje pasme med prezimovanjem. Teme krivulje živalnosti za kranjsko pasmo čebel je okoli 28. maja in 6. junija,

z indeksom 443,4 ali mnogokratnikom 4,434 ob številčnem stanju 66.500 čebel delavk v dobro razviti pridobitni čebelji družini z eno matico.

To živalnost v enomatični čebelji družini potrjujejo tudi ugotovitve pokojnega dr. Josefa Bretschka. Po njegovih trditvah je to optimalna moč čebeljih družin, navedbe večje živalnosti so neresnične ali pa izjema. O vsem drugem govorijo krivulje in številke živalnosti same po sebi.

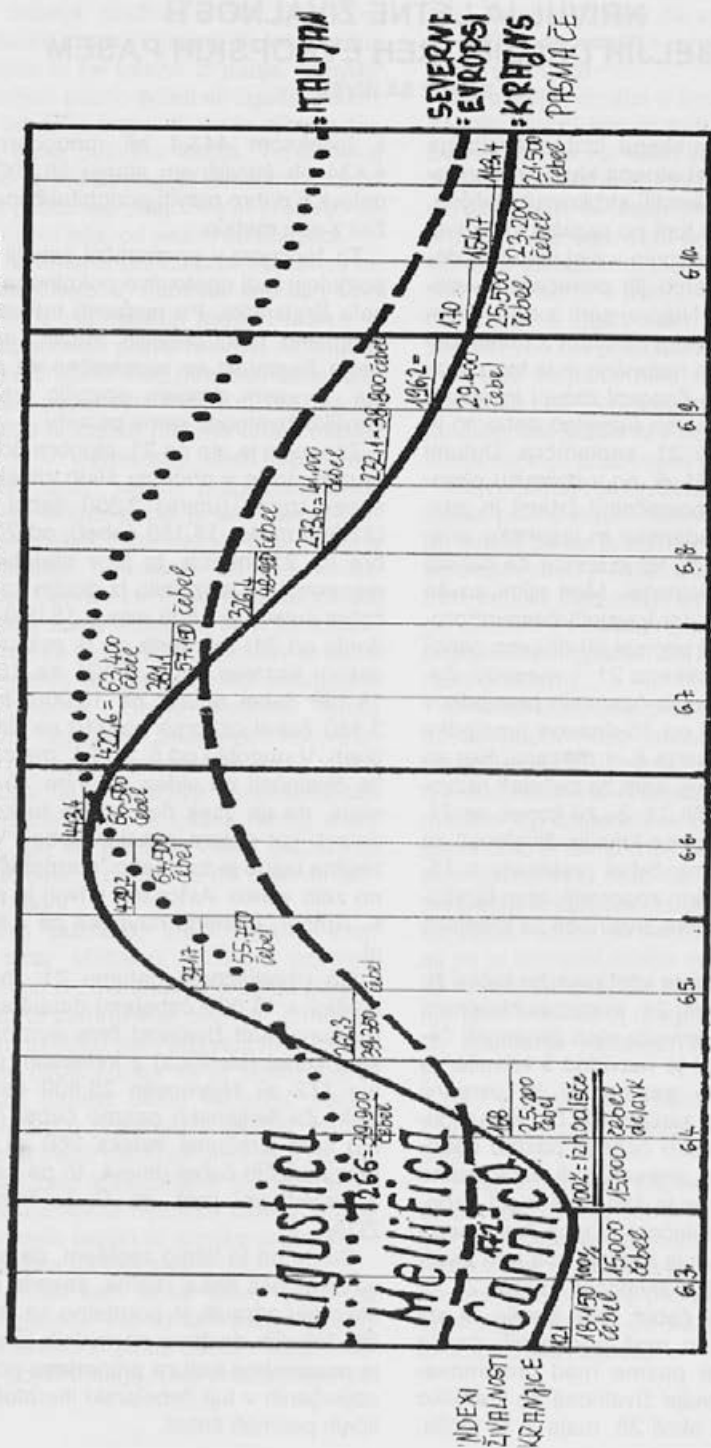
Zanimivo je, da od 21. oktobra do 21. februarja, to je v obdobju štirih zimskih mesecev izgine (umre) 3.350 čebel delavk (21.500 minus 18.150 čebel), od 21. oktobra do 21. marca, to je v obdobju petih mesecev, pa je izginilo iz družin kar 6.500 čebel delavk (21.500 minus 15.000). V obdobju od 21. februarja do 6. marca se indeksi kazalec zniža s 121 na 100 ali z 18.150 čebel delavk na 15.000, to je za 3.150 čebel oziroma po 210 na dan v 15 dneh. V obdobju od 6. do 21. marca krivulja živalnosti na videz stagnira, to pa pomeni, da se vsak dan izleže toliko čebel delavk kot odmre zimskih čebel. Več kot tretjina izgub je za vsako "normalno" družino zelo veliko. Avtor teh krivulj je prof. dr. F. Rutner, točnega navedka pa v literaturi ni.

Ob izhodiščnem datumu 21. marec in družini s 15.000 čebelami delavkami sem izračunal tudi živalnost črne evropske pasme čebel (*Mellifica*) z indeksom prezimitve 172 ali živalnostjo 25.800 čebel delavk. Za italijansko pasmo čebel (*Ligustico*) sem izračunal indeks 266 ali 29.900 prezimujočih čebel delavk, to pa se ujema z navedbami prof. dr. C. L. Farrarja iz ZDA.

Glede na to lahko zapišem, da so krivulje živalnosti dokaj realne, seveda ob upoštevanju zdravih in normalno se razvijajočih čebeljih družin v normalnih letinah. To je pomembno tudi za primerjavo podatkov, objavljenih v tuji čebelarški literaturi o različnih pasmah čebel.

Graf analiziral in izračunal indekse živalnosti
Stane Sajevec, Piramida 1, Maribor

KRIVULJA ŽIVALNOSTI EVROPSKIH PASEM ČEBEL

21.2. 21.marec 21.4 pomlad 21.5 21.junij 21.7 poletje 21.8 21.sep. jesen – zima 21.10.

zima ali pred-pomlad

poletje

jesen – zima

Razvoj rastlin in čebeljih družin je v naravi skladen s fenološkim koledarjem. Ob posameznih fenoloških mejnikih mora čebelar uravnavati razvoj čebeljih družin skladno s vremenskimi in pašnimi razmerami. Posamezne krivulje prikazujejo letni potek živalnosti čebeljih družin evropskih pasem čebel. Krivuljo zaleganja mormo pomakniti za 21 dni pred krivuljo živalnosti. Vir : »Blene und Bienenzucht« druga izdaja, Erenwirt Verlag 1976 str. 18, avtor grafa prof. dr. F. Futtner.

LJUBITELJSKI ČEBELAR NA TURISTIČNEM POTOVANJU PO OTOŠKIH DEŽELAH Z ENIM SAMIM LETNIM ČASOM

MARJAN DEBELAK

Za navdušenega čebelarja, kakršnih nas je v Sloveniji precej, so potovanja po svetu

pravzaprav nenehno opazovanje vsega, kar bi utegnilo spominjati na čebele in če-

Številne ledeniške reke in rečice na otoku se valijo čez skalnate previse in oblikujejo slikovite slapove. Dreves v Islandiji skoraj ni. V obalnem pasu, ki ga obliva topel Zalivski tok, so negovani travniki in pašniki.

Na Islandiji so največji ledeniki v Evropi in pogosto se z velikimi kosi plavajočega ledu iztekajo v ledeniška jezera.

Indonezijski vulkanski otok Bali je izjemno rodovit. Ugodno podnebje omogoča kar trikratno žetev riža na leto.

Ledeniške reke izpod vulkanskega hribovja so v strjeno lavo in pepel vrezale divje soteske, obrasle z lišaji in mahom.

belarstvo. Čebele iščemo tudi tam, kjer ne morejo živeti. Iz teh dežel se zato toliko ra- je in hitreje vračamo domov, pa če so še tako lepe in zanimive.

Ko sem se letos vrnil s kratkega počitni- kovanja iz take daljne dežele, sem se od- ločil, da na kratko opišem ne le svoje biva- nje v deželi, ki se mi je razodela kot raj za čebele, temveč tudi obisk v deželi, za ka- tero se je zdelo, da so čebele pregnane iz raja, in deželi, v kateri vlada čebelji ledeni pekel.

To so namreč tri popolnoma različne de- žele. Skupno jim je samo to, da ležijo na vulkanskih otokih in v takih zemljepisnih legah, da imajo po naših čebelarških gle- danjih celo leto samo en letni čas.

V Islandiji je celo leto zima. Na Baliju v Indoneziji je celo leto poletje. Na Kanar- skih otokih je celo leto pomlad.

Večna zima za čebele na Islandiji

Islandijo sem obiskal tedaj, ko je pri nas kraljevalo poletje. To je osamljen vulkan- sko-ledeniški otok visoko na severu Evro- pe. Obliva ga topel Zalivski tok. Po island- skih merilih je bilo tedaj tudi na tem otoku sredi Atlantika poletje. Kljub temu tempe- rature zraka v najtoplejšem obdobju le s težavo dosežejo 12°C, samo izjemoma nekaj več. To pa je za čebele še vedno zimski mrz, enako pa velja tudi za nas popotnike s sončne strani Alp.

V takih razmerah seveda nisem pričako- val niti doživel srečanja s čebelami. Cvet- čih rastlin je bilo v tem obdobju kar precej, shajati pa morajo brez opravevanja čebel in podobnih insektov. Prepričan sem, da bi bilo za navdušenega čebelarja stalno biva- nje v tej deželi kruto izgnanstvo.

Tudi sicer Islandci zelo dobro poznajo ta pojem. Sredi njihovega glavnega mesta so neznanemu pregnancu postavili pretresljiv spomenik. Islandci so namreč v starih ča- slih prestopnike izgnali na najbolj pusta ob- močja otoka. Živi se niso smeli vrniti nikoli več. Spomenik prikazuje takega izgnanca, ki na hrbtu nosi v rodni kraj svojo umrlo ženo, ki ga je spremljala v izgnanstvo, ve- doč, da bo tudi on moral umreti, ker je pri- šel nazaj.

Če pa Islandci, vseh skupaj jih je manj kot Ljubljančanov, nimajo čebel, imajo

prav vzorno družbeno ureditev. Parlamen- tarno demokracijo so uvedli že leta 930. Poučna in posnemanja vredna pa so tudi nekatera druga družbena pravila in njihovi običaji.

Tako smo na primer že prvi dan prihoda na Islandijo obiskovalci iz Slovenije dobili poduk, kako se kulturni in zavedni narodi vedejo do svojih narodnih in državnih praznikov ter simbolov samostojne držav- nosti. Bil je njihov dan samostojnosti. Vsi so bili praznično oblečeni, veseli, kulturni, z zastavami svoje države v rokah in na hi- šah. Kako pa bi Islandec na obisku v Slo- veniji opisal naše "praznovanje"? Pustimo domišljiji prosto pot!

Islandci se skrbno branijo potujčevanja. Dobiti njihovo državljanstvo je skrajno tež- ko. Odločilni pogoj je asimilacija oziroma poistovetenje z Islandci.

Učinkovito so poskrbeli tudi za to, da ne bodo izumrli. Prirastek prebivalstva je v evropskem merilu rekorden. Po ulicah in parkih se tare staršev z otroki in otroškimi vozički.

Zgledno je islandsko poštenje. Svojo lastnino, na primer stanovanja ali kolesa, puščajo kar nezaklenjena, kolesa celo pred hišnimi vrati.

Poučno sta urejeni tudi otroška in mla- dinska vzgoja. Šolajoči se otroci morajo med počitnicami opravljati njihovi starosti primerno delo, za plačilo pa dobijo nekaj žepnine. Mladeničem po šolanju sicer ni treba k vojakom - svoje vojske nimajo, va- ruje pa jih NATO, zato pa se morajo za določen čas zaposliti pri gospodarsko ko- ristnem ribištvu.

V naseljih ni dovoljeno imeti psov. Za nekatere izjeme so na robu mesta uredili poseben, izoliran pasji park ali tekališče in stranišče. Lastniki psov lahko svoje ljub- ljenčke pripeljejo samo tja in samo tam ti lahko tekajo za avtom...

Ob seznanjanju s tako izjemno družbe- no ureditvijo in seveda ob vznemirljivih og- ledih nešteti naravnih čudes tega otoka tudi čebelar vsaj za krajši čas pozabi, da v tej, na zunaj tako hladni, v resnici pa tako topli deželi manjkajo čebele in njim ustre- zne naravne razmere.

Raj z napako na indonezijskem otoku Bali

Ko sem se predlani odpravljal na turistično potovanje na drugo stran našega planeta v bližino ekvatorja, sem se pripravljaj tudi na srečanje s čebelami. Le kateri čebelar se ne bi, če potuje v tropsko deželo? V ta namen sem dal v potovalko nekaj filmov več.

Tudi Bali je vulkanski otok. Vulkanski pepel in lava, ki občasno "pognojita" otok še vedno živih ognjenikov, sta silno rodovitna, tako da kmetovalci za svoja polja in slikovite riževe terase ne rabijo drugega gnojila.

(nadaljevanje prihodnjič)

KUHAJMO VOSEK

JOŽE GRABRIJAN

Najprej naj povem, da sem prispevek namenil začetnikom, ki tega še niso delali in tega opravila še ne poznajo.

K temu me je navedlo tudi to, da staro satje pogosto konča na smetišču. Dandanes je to zelo neodgovorno delo. "Saj veste zakaj." Koliko in kako odbiramo satje za kuho?

Za kuho izločimo petino do šestino satja. Če imamo npr. 30 AŽ 10-satarjev, t. j. 20 satov na panj $\times 30 = 600$ satov. Šestina je sto satov na leto. Ob sortiranju satja ga pregledujemo tako, da skozenj pogledamo proti svetlobi. Slabo prosojno in temno satje izločimo za kuho, poleg tega pa tudi satje s preveč trotovine ali drugače poškodovano satje. Seveda hitreje potemni satje v plodišču, kajti v njem se v enem letu porodi osem do deset generacij čebelic in od vsake ostane nekaj ostankov srajčke. To zmanjšuje velikost celice, pozneje pa vpliva tudi na velikost čebelice.

Kje kuhamo? Za kuho potrebujemo ogrevan prostor, sicer pa o tem več drugič. Kuhinja za to ni primeren prostor. Med kuho namreč kaj poškrpimo ali polijemo, in to je potem težko očistiti, zato je bolje, da to delo opravljamo v drugem prostoru. Kuhamo pozno jeseni ali pozimi. Kadar čebele izletavajo, računajte na to, da čebele zavohajo vosek, če pa je še kaj medenega, pa še bolj, to pa vsekakor ni zaželeno.

Ker sem že zapisal, da prispevek namenjam začetnikom oziroma tistim, ki tega še niso delali, naj na kratko opišem načine kuhe oziroma pridobivanje voska in potrebno opremo.

a) Klasična kuha s prešanjem:

Potrebujemo velik lonec ali kotel za kuho in prešo, v kateri prešamo vrelo brozgo. Polovico vode in polovico satja preša-

mo in izlivamo v čistilnik, to je v večjo posodo s pipo spodaj, da odtakamo umazano vodo in dolivamo kuhano brozgo, pozneje pa tudi čisto vrelo vodo, s katero očistimo vosek. Ko kuho končamo, čistilnik ovijemo s starimi odejami, poleg tega pa prostor ogrevamo še nekaj ur, ko vosek s primerno posodo posnamemo v druge posode - kalupe, v katerih se vosek ohladi. Pri tem rabimo še nekaj starih skled in loncev za prelivanje vode in kuhane brozge.

b) Topljenje s sončnim topilnikom:

Zdaj poznamo izboljšan sončni topilnik. Topilniki, opisani v čebelarstvih knjigah, so preveč preprosti, pri njih je izkoristek premajhen. Topilnik je treba izdelati iz boljšega materiala, ga bolj zatesniti in uporabiti dvojno ali debelejšo steklo. Velikost prilagodimo velikosti lastnega čebelarstva. (Glej članek g. Šerčerja, SČ, št. 4).

c) Kuha v loncu ali kotlu:

Klasično kuho v loncu ali kotlu s polovico vode in polovico satja sem že opisal. Pri tem načinu po vretju posnamemo tako rekoč mastno voščeno juho in jo s primerno posodo zajemamo in izlivamo v opisani čistilnik. Pozneje vosek očistimo, potem ko se očisti, pa ga po nekaj urah posname-

d) Oddaja satja in drugih voščin v kuho oziroma zamenjavo za vosek oziroma za satnice ustreznim podjetjem:

Preden se lotimo kuhe razdremo odbrano satje. Satje izrežemo, očistimo satnike, slabše razdremo in shranimo, da jih imamo za kurivo, boljše pa lahko še uporabimo. Zato jih povežemo v svežnje, ki jih bomo pozneje dali v lonec ali kotel. Po 15 min kuhanja jih odstavimo in nadaljujemo do konca.

Prihodnjič pa nekaj napotkov o tem, kako dobimo lep vosek.

Čebelarstva zadruga

NEKAR

Avsčeva 5

1 122 Ljubljana

(061) 484 842 (Švigelj Anton)

tel. inf. pred 8 uro in po 20 uri

(061) 159 08 94 (Seražin Boris)

Na zalogi

- Kozarci za med velikosti:

720 ml 32 Sit

370 ml 23 Sit

- Kovinski pokrovi Twist OFF

fi 82 mm 12 Sit

fi 66 mm 9 Sit

- Kartoni za kozarce 60 Sit

- Vreče za 200 l sode za med, za higiensko

spravljanje medu v kovinskih sodih 150 Sit

Prezmem kozarcev in pokrovov samo ob torkih

Ponudba velja do odprodaje zalog.

VABILO NA STROKOVNO SREČANJE

Čebelarstvo izobraževalni in strokovno debatni klub Maribor prireja v nedeljo, 13. julija 1997, ob 9 uri pri čebelnjaku g. Zorana Zidariča v Smolniku pri Rušah strokovno srečanje o čebelarjenju v Kirarjevem panjskem sistemu in tehnologiji čebelarjenja v njem.

Do Smolnika se lahko pripeljete z avtobusom Maribor – Ruše, ki odpelje iz avtobusne postaje Maribor (peron št. 21) ob 8 uri. Izstopite na končni postaji v Smolniku (Metal – plast), kjer je obračališče. Za zamudnike pa odpelje avtobus na progi Maribor – Lovrenc na Pohorju, s perona 22, ob 8,30 uri.

Čebelnjak je 800 m naprej po cesti, na desni strani pod cesto, ob reki Dravi, za kuzno njivo ob železniški progi Maribor Dravograd pred »Turškim zidom«. Z avtomobili pa se lahko pripeljete iz Maribora po cesti do Ruš ali iz Selnice ob Dravi. Udeleženci iz gornje Dravske doline pa lahko pri Ruti prečkajo most čez Dravo in se preko Činžata in mimo Falske graščine peljejo do Puščave ter mimo Turškega zidu v Smolnik. Čebelnjak je na levi strani pod stavbo čuvajnice ob železniški progi ob Dravi.

Srečanje bo ob vsakem vremenu, število udeležencev ni omejeno. Prijave sprejema do sobote, 12. julija, do 21 ure Stane Sajevec, na **telefon (062) 211 073.**

Gostitelj srečanja Zoran Zidarič iz Ruš in klub s sodelavci, zanj Stane Sajevec

MEDNARODNI SIMPOZIJ O APITERAPIJI V IZRAELU

NIKOLA KEZIČ*

Od 26. do 30. avgusta 1996 je bil v Tel Avivu v Izraelu mednarodni simpozij o čebeljih pridelkih in njihovi uporabi v apiterapiji. O raziskavah na tem področju je poročalo več kot sto strokovnjakov. Najštevilčnejša in najdejavnnejša je bila skupina strokovnjakov iz ZDA.

Največ strokovnjakov je poročalo o učinkih, uporabi in sestavi propolisa, nekaj manj pa tudi o delovanju medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in čebeljega strupa.

Zaradi novih znanstvenih dognanj o delovanju propolisa se njegova cena na svetovnem trgu v zadnjem času povečuje. Brazilci so prikazali pridelavo propolisa. Ta dragoceni čebelji pridelek pridelujejo na posebej predelanih stranskih stenah v plo-

dišču panja. Takšen propolis je zelo čist in tudi zelo drag. Hrvaški strokovnjaki - vodil jih je prof. dr. I. Bašić - so poročali o učinkih vodne raztopine propolisa na zaviranje rasti rakastih tvorbov v pljučih miši. Raztopina je bila učinkovita pri koncentraciji 150 mg/kg. Dr. Feraboli iz Italije je poročal o uspešni uporabi akacijevega in lipovega medu ter propolisa pri zdravljenju odprtih ran pri različnih prelomih kosti, ki jih ni bilo mogoče pozdraviti na običajen način. Znimivi so bili tudi rezultati zdravljenja revmatizma z injkcijami čebeljega strupa, saj je bil učinek boljši kot pri zdravljenju s čebeljimi piki. S piki uspešno zdravijo tudi multipla skleroza.

Na simpoziju so govorili tudi o svetovnem trgu s čebeljimi pridelki in vplivu razi-

skav na njihovo tržno vrednost. Več avtorjev je poročalo o učinkih mešanice čebeljih pridelkov in rastlinskih izvlečkov. V Tel Avivu so tudi sklenili, da bo prihodnji simpozij o apiterapiji v Sloveniji.

Hkrati je zasedala tudi komisija za pripravo osnutka pravilnika o kakovosti čebeljih pridelkov, predvsem za izenačenje metod za analize čebeljih pridelkov. Novi pravilnik bo pri članicah Apimondije poe-

notil določanje kakovosti čebeljih pridelkov. Dogovorjene enotne metode analiz bo Apimondija v kratkem objavila v posebni brošuri. Druga skupina strokovnjakov iz Hrvaške pa je poročala o pelodni sestavi v medu iz kontinentalne Hrvaške.

* Prof. dr. N. Kezić, Zavod za ribolov, čebelarstvo in specialno zoologijo, Agronomska fakulteta Zagreb

MOJI ČEBELARSKI SPOMINI

prof. EDI SENEGAČNIK

Moje delovanje pri čebelarški organizaciji je bilo še vedno tako goreče in uspešno, da so me izvolili za tajnika tedanjega čebelarskega društva za Slovenijo, kot se je takrat imenovala naša čebelarska organizacija. Dotedanji tajnik Mirko Dermelj, moj dobri učitelj in mentor, je oslabil in se upokojil, saj ga je večletno tajniško poslovanje kar precej utrudilo.

Zato je moralo tedanje Čebelarstvo društvo za Slovenijo zaposliti posebnega honorarnega uslužbenca, ki naj bi opravljal administrativne zadeve. Jaz pa naj bi skrbel za izobraževanje in napredovanje slovenskega čebelarstva ter imel stike s čebelarji in čebelarskimi podjetnicami. Najprej sem moral urediti knjižnico. Pri tem mi je z nasveti pomagal naš veliki Anton Žnideršič, saj je bil izjemno delaven in vedno je gorel za napredek našega čebelarstva. Ker je bilo v knjižnici nekaj dragocenih knjig in rokopisov, je dal zanje narediti posebno skrinjico, ki smo jo postavili na častno mesto. Spominjam pa se, da je blo moje prvo večje opravilo razpošiljanje starih letnikov Slovenskega čebelarja. Bile so jih cele skladanice in Žnideršič se je jezil, da ležijo taki zakladi znanja nekoristno v skladišču. Potem smo jih razposlali vsem takratnim čebelarskim podjetnicam.

Bližala se je vojna in kar težko je bilo dobiti posamezne življenjske potrebščine. Imeli smo že brezmesni dan in tudi belega kruha ni bilo več. Čebelarji pa smo si žele-

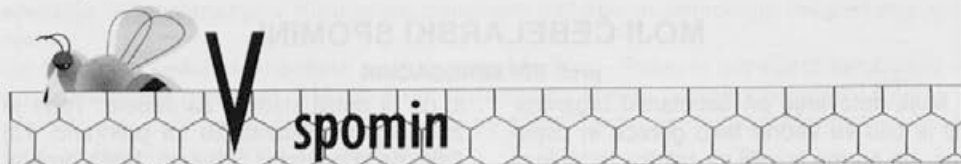
li, da bi dobili sladkor za čebele. Tega je začelo primanjkovati že za prehrano, kaj šele, da bi ga dajali čebelam. Naša organizacija se je zdaj zavzemala, da bi ga tovarne dobavile še o pravem času. Vselej so nam odgovarjale, da sladkor sicer imajo, ne dobijo pa potrebnih vagonov za prevoz. Takrat sem sam že dobro poznal razmere na Jugu, saj sem bil vojak med svojimi "brati". V pogovorih z njimi sem marsikaj zvedel o načinu njihovega dela. Na odborovi seji sem predlagal, da grem osebno v Osijek, in sicer naravnost v tovarne sladkorja, ki nam ga je doslej dobavljala. Naš originalni urednik Bukovec, ki je še bolje kot jaz poznal tamkajšnje razmere, je dejal: "Kar pojdite, pa ne pozabite vzeti s seboj dovolj "kolomaza". In res sem ga vzel, z njim vse dobro pomazal in že po nekaj dneh je bil dragoceni tovor v Ljubljani. Sicer samo en vagon, drugi pa so potem prihajali redno. Zanimivo je bilo, da je imela tovarna na voljo dovolj sladkorja, le železnica ni imela (ali pa ni hotela imeti) vagonov za bratsko Slovenijo. Šefu postaje sem dal, kar je bilo treba, pa tudi železničarjem, ki so preskrbovali in naročali vagonov. Najpomembnejša oseba pri vsem tem pa je bil glavni kretničar. Ta mi je dejal, da ni treba imeti nobenega opravka s šefom, kajti on pri tem nima nič. Tako sem se s tem "nadkretnikom" dogovoril, da dobi za vsak vagon 500 din. Vagoni so zdaj redno prihajali in čebelarji so imeli sladkor zdaj

na voljo. To se je dogajalo jeseni leta 1939. Na poti domov sem opazoval širna polja in akacijeve gozdove, kamor smo po vojni vozili na pašo. Bil sem še kako vesel in ponosen, da sem opravil "prvo uspešno delo" za naše čebelarstvo.

Seje našega Čebelarskega društva so potekale v redu. Vse bolj smo čutili, da se evropsko politično ozračje preveč ogreva in širi tudi nad Jugoslavijo. Na neki seji marca 1941 so me določili za delegata na občnem zboru čebelarske podružnice v Mariboru 6. aprila. Takrat pa se je že vse zgodilo. Bil sem nekje v bližini Rume v Slavoniji pri "svojih" vojakih. Dobro se še

spominjam, da smo imeli stare avstrijske strojnice iz prve svetovne vojne, razpostavljene med cvetočimi slivami. Ko nas je poklical naš komandant, je povedal, da je izbruhnila vojna. Kmalu so se na nebu pojavile skupine nemških letal, ki so bombardirale Beograd. Zvečer smo videli velike ognjene zublje nad Beogradom, ki je bil od nas oddaljen kakih 50 km.

Torej se je le začelo. Pri meni je bilo konec idilničnega čebelarjenja in srečnega življenja. Kmalu so Nemci zajeli naš vlak in nas poslali v vojno ujetništvo. Postal sem vojni ujetnik št. ... O tem in o povojnih dogodkih v novi državi pa še v dveh prihodnjih nadaljevanjih.

IVAN PRESEČNIK

V začetku februarja letos smo gornjegrajski čebelarji izgubili svojega starosta Ivana Presečnika. Le-ta ni bil le najstarejši član naše ČD, temveč tudi čebelar z najdaljšim čebelarskim stažem ter najdaljšim članstvom v ČD.

Ivan Presečnik se je rodil leta 1907 in že v zgodnjih otroških letih je imel svoje čebele. Kot 18-letni mladenič se je leta 1923 vključil v čebelarsko društvo, leta 1930 pa je bil izvoljen v upravni odbor društva. Leta 1942 je bil po aretaciji in internaciji dotedanjšega predsednika društva izvoljen za predsednika UO, saj je društvo moralo poskrbeti za razdelitev sladkorja, ki ga je

tedanja oblast dodelila čebelarjem za krmljenje čebel.

Po koncu vojne je oživil delo čebelarske družine in ostal njen predsednik vse do leta 1987.

Ob njegovem čebelnjaku s 36 panji je vsa povojna leta stala opazovalna postaja za gozdno medenje, ki je lahko na našem območju zelo obilno. Z nje je Ivan objektivno poročal o dnevnih donosih medu.

Za svoje prizadevno delo v čebelarski organizaciji je Ivan prejel številna priznanja med drugim tudi vse tri stopnje odličij Antona Janše, za njegovo 45-letno vodenje čebelarske družine pa smo ga domači čebelarji imenovali za častnega predsednika družine.

Pokojnega Ivana Presečnika bomo ohranili v trajnem spominu, saj je veliko storil za napredek in krepitev čebelarstva in čebelarske organizacije v Gornjem Gradu.

ČD

Gornji Grad

MIRKO NOVAK

Oktober lani smo stali pred odprtim grobom Mirka Novaka, rojenega leta 1921, iz Veržeja, velikega ljubitelja narave in vestnega čebelarja.

Pogrešali ga bodo gozdovi ob Muri, pogrešale ga bodo reke polne rib, ob katerih je prebil toliko časa, zlasti pa bodo njegovo skrbno

roko pogrešale čebele v domačem čebelnjaku, za katere je prav pred smrtjo začel pripravljati vse za dobro prezimitev.

Da, naš Mirko je bil velik čebelar, saj je za čebelji zarod skrbel več kot 50 let. Že njegov oče je čebelaril, Mirko in njegov brat Tunek pa sta družinsko tradicijo čebelarjenja nadaljevala. Noben pekoči pik, nobena čebelja niti njegova bolezen niso vzele Mirku volje za delo s čebelami. Te so mu trud plačevale z bogato letino medu, tako da je z njim lahko pogostil vse člane ožje in širše družine.

Mirko se je rad družil z drugimi čebelarji ter se udeleževal sestankov in strokovnih posvetov. Kot vesten čebelar in član ČD Veržej je pred tremi leti prejeli tudi odličje Antona Janše.

Dragi Mirko, hvala ti za vso skrb za naravo, hvala ti za vse nasvete in nauke, ki smo jih mlajši čebelarji dobili od tebe. V naravi, ki si jo imel tako rad, naj bo tvoj večern počitek miren in spokojen.

**Čebelarstvo društvo
Veržej**

FRANC ČEŠNOVAR

Med prvomajskimi prazniki smo se goriški čebelarji poslovili od svojega cenjenega tovariša in prijatelja Franca Češnovarja.

Slovo je bilo tiho, tako kot je Franc vsa leta v svoji skromnosti tudi živel - tiho in zlasti zadnja leta odmaknjeno od burnih dogodkov.

Rodil se je leta 1910 v kraju Mors v zdajšnji Nemčiji kot sin očeta rudarja, doma iz Zasavja. Delavski izvor je bil odločilen tudi za njegov razvoj, saj se je med vojno priključil partizanom, po vojni pa se je najbolje počutil med delavci, ki so ga vedno spoštovali in imeli za enega svojih. Po krajšem službovanju v Beogradu, kjer je bil generalni direktor cementarne industrije, je postal direktor Salonita Anhovo in upokojitev dočakal kot dolgoletni direktor Solkanske industrije apna.

Čeprav je že prej razmišljal o čebelah, je šele v tem kraju našel toliko prostega časa, da je leta 1953 začel čebelariti. Naslednje leto je bil izvoljen za predsednika ČD Nova Gorica in to funkcijo je zavzeto opravljal polnih 20 let. Tudi pozneje je bil v društvu dejaven kot član upravnega odbora in komisij, predvsem pa kot čebelarški preglednik.

Njegovih zaslug skoraj ni mogoče navesti: od izobraževanja, zatiranja bolezní, zblíževanje čebelarjev z obeh strani meje, ki je še danes zgledno, in drugo delo, tudi v Zvezi Čebelarških društev Slovenije.

Za svoje delo je prejel vsa tri odličja Antona Janše, ob 80-letnici ZČDS pa je od zveze prejel tudi zlato plaketo.

Žal je moral zaradi bolezní zadnja leta opustiti čebelarjenje in se posloviti od svojih "čebelic", na katere je bil tako navezan.

Z njegovo smrtjo nismo izgubili samo svojega tovariša, ampak tudi vzornega čebelarja.

Ohranimo ga v lepem spominu!

**ČD
Nova Gorica**

EDVARD LORBER

Sredi letošnjega februarja smo se na črnjanskem pokopališču v spremstvu praporjev Zveze čebelarjev Mežiške doline in območnih čebelarških društev poslovili od člana našega duštva Edvarda Lorberja. Edi je bil priljubljen ne le med čebelarji, ampak med krajani nasploh, to pa se je izkazalo tudi na njegovi zadnji poti.

Rodil se je leta 1944 v Mariboru. Dalj časa je učiteljeval na Koroškem, bil je prvi ravnatelj osnovne šole Koroški jeklarji na Ravnah in v Slovenj Gradecu. Nadvse je ljubil naravo, zato ni čudno, da se je v prostem času ukvarjal tudi s čebelarjenjem.

Član čebelarškega društva Žerjav je postal leta 1985. V vedno zeleni in tihi dolini Jazbine je po napornem delu našel svoj duševni mir in sprostitvev. Jazbina ga je zvalila k sebi in med nas čebelarje. Ob počitniški hišici si je postavil ličen čebelnjak in ga naselil s čebelami v nekaj lepo poslikanih panjih. Poslikavanje panjev je bilo sploh njegovo dopolnilno razvedrilo, v njem je bil izrazno dokaj uspešen. Na steno verande je izpisal tudi verze tiste lepe pesmi slovenskih planincev: "Kjer visoke so planine, skrita sila vleče me..., al' prijatelj ti boš užival, kar men' usojeno ni b'lo."

Edijeva življenjska pot se je končala vse prarano, v njegovi Jazbini se z njim ne bomo več srečevali. Ohranili ga bomo v spoštljivem spominu kot skromnega čebelarja, predanega športnika, zlasti planinca in kot nadvse plemenitega prijatelja.

**Čebelarstvo društvo
Črna**

ANTON TOŠ

Novembra lani smo se na pokopališču v Cerkvenjaku poslovili od čebelarja Antona Toša.

Rojen je bil leta 1926 v Čagoni. Že kot otrok je rad zahajal k očetu v čebelnjak in se učil čebelarjenja.

Po končani osnovni šoli se je šel učiti za mizarja, tako da si je potem sam izdeloval panje in vse, kar je potreboval.

Pokojni Anton ni bil samo mizar in čebelar, temveč tudi vzoren gasilec, zato je prejel več priznanj in odličij. V našo družino se je vključil ob njeni ustanovitvi leta 1979 in bil v njej ves čas dejaven. Med drugim je bil tudi predsednik njenega upravnega odbora.

Za aktivno delo v Čebelarški družini Ivan Jurančič Cerkvenjak je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali številni krajanji, čebelarji in gasilci s 14 praporji.

Čebelarji Čebelarške družine Ivan Jurančič Cerkvenjak se mu zahvaljujemo za vse njegovo delo in požrtvovalnost. Spominjali se ga bomo kot dobrega čebelarja, člana in prijatelja.

**Čebelarška družina
Ivan Jurančič
Cerkvenjak**

FRANC ZELENKO

V začetku maja, ko narava ozeleni in oživi, ko se čebele prebudijo iz zimskega spanja, je v 88. letu starosti umrl član našega društva Franc Zelenko. Čebelaril je z 10 čebeljimi družinami. Bil je zelo razgledan človek, hkrati pa je bil po svojih močeh vedno pripravljen pomagati z bogatimi izkušnjami tako mladim kot nekoliko starejšim čebelarjem.

Bil je doigoletni član našega društva, večkrat je bil tudi član upravnega odbora društva in različnih organov Zveze čebelarških društev Ptuj. Ob 75. obletnici ustanovitve prvega slovenskega čebelarškega društva za Spodnjo Štajersko je za svoje vestno in odgovorno delo prejel odličje Antona Janše III. stopnje.

Istega leta je sodeloval pri razvitju društvenega praporja. Prispeval je tudi zlati žebeljiček, tako da bo čebelarje vedno spominjal nanj.

K zadnjemu počitku smo ga ptujski čebelarji pospremili z društvenim praporjem, to pa je bila tudi njegova želja.

Ohranili ga bomo v lepem spominu, saj je bil vesten in sposoben čebelar ter prijatelj.

**Predsednik ČD
Srečko Rupnik**

JOŽE ČERNE

Januarja letos smo se čebelarji za vedno poslovili od 88-letnega Jožeta Černeta, častnega člana društva. Med drugo svetovno vojno je bil izgnan v Nemčijo. Rad je delal na kmetiji, bil je sadjar, vinogradnik in čebelar.

Kot zidar je marsikomu pomagal zgraditi hišo.

Živel je pošteno, za dom in družino. Po utrudljivem delu je več kot 50 let vestno skrbel za svoje ljubljence. Svoje čebele je oskrbel za zimo, njihovega prebujanja pa spomladi ni več opazoval.

Ohranili ga bomo v prijaznem spominu.

**ČD Sevnica
Viktor Kladnik**

ALOJZ SIMONITI - GIGETO

Decembrski dnevi so bili kratki in spokojni, narava je že nekaj časa počivala. Čebele so mimo prezimovale v svojih panjih. Nastala je tišina in v tej tišini je ugasnilo življenje prijatelja Gigeta. Kot da bi njegova notranja moč čakala na trenutek tišine, da bi tiho zaspala in se podala na dolgo pot sanj. Rodil se je leta 1935 v Neblem v Goriških Brdih. Bil je eden najuspešnejših čebelarjev v tem kraju. Izšel je iz stare čebelarške družine, v kateri so čebelarili več rodov. Znan čebelar je bil že njegov ded. Kljub številnim drugim obveznostim na kmetiji je čebelaril z veseljem in veliko vnemo. V začetku je veliko sodeloval z našim prizanim čebelarjem Francem Šturmom. Svoje čebelarstvo znanje je bogatil z udeležbo na vsakoletnih predavanjih. Ves čas je bil aktiven član ČD Kanal - Brda.

Več let je v neposredni bližini svojega doma ponujal pasišča številnim čebelarjem prevažalcem in z njimi stalno vzdrževal stike. Po naporu kmečkem delu je zvečer rad posedel pri svojih čebelah, užival v njihovem brenčanju in občudoval njihovo prihodnost. Žal se je moral prezgodaj posloviti od svojih čebel in prijateljev čebelarjev.

Ohranili ga bomo v prijaznem spominu.

ČD Kanal-Brda

JANKO ERŽEN

Čebele so legle k zimskem počitku, ko jih je skrbni gospodar nakrmil in pripravil za naslednje medeno leto. Takoj potem pa ga je zahrbtna bolezen prisilila, da je v 69. letu starosti klonil pod njeno težo.

Že kot mladega fanta ga je doletela nesrečna usoda vojne, in ta ga je spremljala skozi vse življenje. Kljub temu sta ga njegova močna narava in klenost vodili naprej. Ustvaril si je dom, družino in lepo število čebeljih družin, ki so mu bile, zlasti po upokojitvi, največje delovne prijateljice. Z njimi je po vsej domovini doživljal hude in lepe trenutke čebelarjenja, zato ni čudno, da je večkrat dejal: "Kaj bi brez čebell"

Vesellil se je vsakega dne, ko je kramljal z njimi.

Za svoje delo v čebelarški družini je prejel tudi odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Kot vzornega člana družine, njenega predsednika in člana nadzornega odbora smo ga ti-

ho in s spoštovanjem sredi decembra lani pospremili na selško pokopališče. Janko je imel prav toliko energije, kot jo imajo čebele, zato naj nam bo za vzor.

ČD Železniki

Iz društvenega življenja

POSAVSKO TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

NUŠA LEVSTIK in VIKTOR Kladnik

Organizatorji letošnjega tekmovanja bili čebelarški društvi Sevnica in Šentjanž ter osnovna šola Šentjanž. Čebelarско društvo Šentjanž je z OŠ Šentjanž že dalj časa pripravljalo to prireditev in jo združilo s praznovanjem 20-letnice delovanja čebelarškega krožka na tej šoli.

Da so bile priprave na to tekmovanje res temeljite in uspešne, je dokazala rekordna udeležba trinajstih osnovnih šol iz Posavja. Tekmovalce, goste in mentorje je najprej pozdravil ravnatelj OŠ Šentjanž g. Franc Bastardi. Hkrati se je zahvalil vsem sponzorjem, ki so omogočili tekmovanje,

Odličje Antona Janše III. st. prejema g. Karel Žveglič. Foto: F. Marolt

Tudi na republiškem tekmovanju v Mariboru smo dosegli lep uspeh.

Foto: J. Mihelič

Mentor Marjan Papež deli priznanja.

Kontrola nalog.

tekmovalcem pa zaželel veliko uspeha na tekmovanju. Predsednik ČD Sevnica Janez Levstik je poudaril, da so takšna srečanja mladih zelo koristna, saj med mladimi vzpodbujajo tekmovalnega duha. Po kulturnem programu so podelili odličja An-

tona Janše najzaslužnejšim mentorjem. Odličje Antona Janše II. stopnje je prejel Franc Marolt, Stanko Keber in Jože Pirc pa odličji III. stopnje. Po pisnem delu tekmovanja so si tekmovalci ogledali zanimivo razstavo, ki jo je pripravil mentor Marjan Papež. Tekmovanje so končali z razglasitvijo rezultatov.

Tekmovalci so si lahko ogledali rešene in ocenjene teste. Vse ekipe so prejele diplome v spomin na udeležbo, prve tri iz vsake skupine pa tudi praktične nagrade. Organizatorji so vsakemu udeležencu podelili panjsko končnico z motivom Šentjanža in lično mapo z napisom "Šentjanž nekoč in danes". Najuspešnejši posavski mentor na tekmovanju je bil Franci Marolt. V nižji skupini so zmagali učenci OŠ Brežice (dosegli so 46 točk, mentor Marolt), drugi so bili učenci OŠ Leskovec (41 točk),

Za dolgoletno delo z mladimi na OŠ v Posavju je Franci Marolt prejel odličje A. Janše II. stopnje.

tretji pa učenci OŠ Sevnica (38 točk, mentor Marolt). V srednji skupini so zmagali učenci iz OŠ Radeče (73 točk, Marolt), drugo mesto so zasedli učenci OŠ Brežice (71 točk, Marolt), tretje mesto pa so zasedli učenci OŠ Boštanj in OŠ Leskovec z

enakim številom točk.

Vsem udeležencem bo srečanje in tekmovanje ostalo v lepem spominu, predvsem pa se bodo spominjali dobre organizacije in gostoljubnosti domačinov. Prihodnje leto bo tekmovanje na OŠ Raka.

**Čebelarstvo
DREMELJ**
- vzreja matic -
Dragovšek 13,
1275 Šmartno
pri Litiji
tel.: (061) 883-931

SLO

Vsak dan od 7. do 9. ure in po 20. uri sprejemamo prednaročila za označene matice čiste kranjske sivke, odbrane pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Prezem osebno ali po pošti.

Sprejemamo tudi prednaročila za zrele matičnike po ugodni ceni, dvig je možen samo osebno.

Se priporočamo.

GROSUPELJSKI ČEBELARJI SMO AKTIVNI

Čebelarско društvo Grosuplje je ob praznovanju "Zlate jeseni" v bližini svojega doma na Sp. Blatu odprlo Teriško jamo. Obnovili smo jo čebelarji sami in tako ohranili zanamcem spomin na obdobje, ko so tudi v naših krajih izdelovali laneno platno.

Prireditvev je bila zelo zanimiva. Že dopoldne se je od Grosupljega do Šmarja in

v nasprotni smeri vila kolona petih, lepo okrašenih voz s konjsko vprego. Na njih smo se vozili čebelarji in čebelarke v narodnih nošah, spremljal pa nas je narodnozabavni ansambel Marjana Grma iz Šmarja. Na ta način smo želeli čebelarji opozoriti krajanje na našo popoldansko prireditvev.

Popoldne smo slovesno odprli Teriško

Povorka čebelarjev na prireditvi "Zlata jesen".

jamo, ob tem pa smo pripravili tudi kulturni program, ki ga je povezovala gospa Milka Škufca. Nastopili so grosupeljski ženski pevski zbor in učenke osnovne šole Grosuplje. Nato je govoril predsednik ČD Grosuplje Janez Žnidaršič, potem pa je trud čebelarjev pohvalila tudi predsednica občinskega sveta občine Grosuplje. Šentjurska dramska skupina, ki jo vodi čebelar Jože Marentič, je potem uprizorila komedijo "Čebelar se ženi".

Prireditve smo sklenili z družabnim srečanjem, ki se je ob glasbi, dobri hrani in pijači končalo v zgodnjih jutranjih urah. Žal nam je samo, da si te prireditve ni ogledalo več naših čebelarjev iz vse Slovenije.

To tradicijo nameravamo nadaljevati vsako leto. Seveda ste že vnaprej vabljeni vsi čebelarji in vse čebelarke.

Tajnik ČD Grosuplje
Anton Kolenc

OČE KOT ČEBELAR ZAČETNIK

SONJA VERDINEK

Ko sva bila z očetom lani na čebelarški razstavi v Polju pri Ljubljani, sva ugotavljala, da je oče eden izmed najmlajših obiskovalcev razstave, čeprav ima že več kot štirideset let. Videla sva same starejše možakarje, ki so pozorno poslušali predavanja, na razstavnem prostoru pa so si ogledovali najnovejšo ali že preizkušeno čebelarško opremo. Glede na to sva sklepala, da med čebelarji ni veliko začetnikov, ki bi se te "poezije" kmetijstva, kakor radi imenujemo čebelarstvo, lotili bolj podjetno.

Naša družina pa ima vsak dan opraviti s čebelami. Razen sladkorja, zdravil in žice izdelamo doma vse sami. Tako imamo celo zimo dovolj dela. Spomladi pa je vse pripravljeno za začetek sezone, zato delo poteka tako, kot zahtevajo čebele in narava. Oče se je rodil na hribovski kmetiji v Gradišču na Kozjaku. Njegov oče in mati

sta kmetovala na strmem območju in vse delo je bilo treba opraviti ročno. Ded je bil čebelar, in ko je bil moj oče še majhen, sta ga puščala pred čebelnjakom, sama pa sta delala na njivi. Čuval naj bi roje, da ne bi kateri pobegnil. Ker je večkrat zaspal, ga je sosed Silvo, upokojeni policist, ki je vedno kadil pipo, rad dražil. Ko je najslajše sanjal, je prišel in na ves glas zavpil: "Čebele rojijo, ti pa spiš!" Ves omotičen je skočil pokonci, a rojev ni bilo nikjer. Da ga je potolažil, mu je včasih dovolil potegniti iz njegove pipe, in to se mu je zdelo še posebej imenitno, čeprav ga je dušilo. Neko leto je bilo veliko rojev. Očetu ni dal miru, dokler mu ni dal enega. Ker so bili revni, so čebele zazimili na mani in spomladi je tako to družino kot tudi veliko očetovih družin pobrala griža. Bila sta žalostna, kljub vsemu pa mu je oče dal še eno dru-

Moj oče je ponosen na svoj prevozni čebeljak.

žino. Tako sta čebelarila skupaj. Čuval je roje in opravljal vse, kar je bilo treba. Ko je končal osnovno šolo, si je postavil svoj čebelnjak in začel svoje čebelarstvo. Kljub težavnim razmeram svoje čebelarstvo še vedno širi. Biti mora precej iznajdljiv, predvsem pa priden, da lahko uspešno čebelari. Mora se izobraževati, trdo delati, pa tudi marsičemu se mora odreči. Sam v šali

pravi, da je še vedno čebelar začetnik, čeprav ima že stopetdeset AŽ panjev. To zgodbo mi je povedal oče med čiščenjem, obžiganjem, popraviljanjem in barvanjem starih AŽ panjev. Povedal mi je tudi, da bo še nekoliko povečal svoje čebelarstvo, če bo letošnja letina dobra, zato upam, da bo letos dobro medilo.

PREKMURSKI ČEBELARJI V LETU 1996

ŠTEFAN SEPAČ

Občni zbor čebelarskega društva je nekakšen mejnik. Na njem pregledamo delovanje v minulem letu in pripravimo načrte za naprej. V ČD Murska sobota je bilo do nedavna več kot 120 članov. Ob letošnjem občnem zboru pa nas je ostalo samo še 54.

Ob poročilih in diskusijah smo ugotovili, da minulo leto ni bilo naklonjeno čebelarjem, čeprav smo to tudi pričakovali. Vse iluzije in želje nam je lani odvzelo vreme. Pomlad smo preživel pod dežnikom, saj je vsak dan deževalo in hladno pihalo po prekmurski ravnici. Spomladansko cvetje in sadno drevje sta odcvetela, ne da bi ju čebele sploh obletavale. Hitro se je bližalo medenje akacije, čebele pa še niso bile pripravljene in urejene. Končno je bilo vreme nekaj dni lepo in takoj smo iztočili od 5 do 10 kg cvetličnega medu in uredili čebelje družine. Medenje akacije je večkrat prekinilo močno deževje, kljub temu pa so čebele nabrale od 5 do 15 kg akacijevega medu. Nekoliko več so ga iztočili čebelarji prevažalci.

Po akaciji smo čebele prepeljali na kostonjevo pašo. Ker je bila spomladanska bera medu slaba, smo pričakovali, da bo tokrat bolje, vendar sta nam spet nagajala dež in hladen veter. Iztočili smo le do 8 kg kostonjevega medu.

Ostala nam je le še hoja, ki nas je že tolikokrat razočarala. Na teletekstu smo stalno spremljali poročila z opazovalnih panjev čebelarske zveze. Ker poročila niso bila vzpodbudna, sem se odločil čebele odpeljati na Pohorje, kjer naj bi medila hoja. Ker pa je bilo vreme tudi tam slabo (dež, mraz), sem septembra iztočil le 4 kg trdega hojevca na panj.

Rezervne družine, ki jih imam v gozdu na Goričkem, po akaciji niso nabrale ničesar več. Zato sem mislil, če mi narava ne da pridelka, bom zanj poskrbel sam. Petdeset metrov stran od čebelnjaka imam 20 arov orne zemlje in vanjo sem posejal 15 kg ajdovih semen. Navdušeno sem pričakoval rast in medenje ter na koncu tudi pridelek. Ajda je bila odlična in na vsakem

Z ene od sej prekmurskih čebelarjev.

steblu je bilo od 150 do 250 cvetov. Vsak dan sem opazoval obiske čebel na ajdi, končno pa sem ugotovil, da čebel na njivi ni. Odšel sem na inšpekcijsko službo za kmetijstvo v našem kraju in protestiral. Odziva inšpekcijskih služb ni bilo. Ajdo sem požel s kombajnom, in ko se je posušila, je je bilo samo 30 kg. Torej sem posejal 15 kg, pridelal pa 30 kg ajde.

S takšnim pridelkom in nikakršnim medenjem seveda nisem bil zadovoljen, zato sem se pisno pritožil na Semenarno Ljubljana. Zelo hitro sta mi odgovorili ta-

ko Biotehniška fakulteta kot Semenarna Ljubljana. Protestiral sem z dobrim namenom. Ajdovo seme vrste "Darja" sem kupil pod določenim jamstvom. Zato se kot kupec sprašujem, kdo bo zavaroval mene ter prevzel odgovornost za nekvalitetno seme.

Kmalu je v deželo prišla jesen, tako da smo lahko v miru nakrmili naše čebele. Za leto 1997 mislim, da bo to tisto pravo leto ko bo narava odprla svoje nedri in napolnila naše sode, nato pa bomo spet lahko sedem let pričakovali njeno obdaritev.

OBVESTILO ČEBELARJEM O MOŽNOSTIH NABAVE ZDRAVIL ZA ČEBELE

V letu 1997 je Veterinarska uprava RS odobrila interventni uvoz nekaterih zdravil za zdravljenje čebeljih bolezni. Trenutno je možno kupiti naslednja zdravila za čebele.

ZA ZDRAVLJENJE VAROZE:

HEMOVAR – v obliki koncentrata za pripravo emulzije, ki jo pršimo pri čebelah, ali koncentrat nakapamo na dimne lističe in družine zadimimo.

APITOL – granule, ki jih raztopimo v sladkorni raztopini in razpršujemo po čebelah ali nalivamo v pitalnike. Uporabljamo ga v času, ko v panju ni zalege.

BAYVAROL – trakovi, ki jih vstavimo med sate v plodišču. V nekaterih čebelnjakih je postala varoa odporna na to zdravilo. V tem primeru zamenjajte zdravilo oz. način zdravljenja.

API LIFE – VAR – hlapilne ploščice vstavimo v panj.

ZA ZDRAVLJENJE NOSEMAVOSTI:

FUMAGILIN – prašek dodamo v sladkorno raztopino.

ZA ZDRAVLJENJE POAPNELE ZALEGE:

NISTATIN – prašek dodamo v sladkorno raztopino.

Hemovar in nistatin lahko kupite pri veterinarjih specialistih za zdravstveno varstvo čebel pri območnih enotah Veterinarskega zavoda Slovenije, **apitol, bayvarol in fumagilin** pa pri Veterinarskem zavodu Maribor, Šentiljska cesta 109. Vsa zdravila uporabljajte po navodilih veterinarja.

Za zdravljenje nekaterih bolezni priporočamo uporabo bioloških metod in drugih naravnih sredstev. Za zdravljenje varoze, na primer, priporočamo tudi uporabo lovilnega sata in mravljično kislino, pri poapneli zalegi preventivne ukrepe in uporabo razkužilnih sredstev, enako velja tudi za nosemavost.

Pred začetkom in po končanem jesenskem zdravljenju morate preveriti stopnjo okuženosti z varojo. Stopnjo okuženosti ugotovimo tako, da ocenimo število varoj v zalegi (pregled zalege) na odraslih čebelah pa s testnim dimljenjem. Julija meseca poleg zdravljenja poskrbimo tudi, da so čebele dobro prehranjene. Prav oskrba čebel z zadostno količino kakovostne hrane v tem obdobju znatno zmanjšuje razvoj bolezni in poveča živalnost družine, kar je pomemben dejavnik za uspešno prezimovanje čebelje družine.

Dr. Aleš Gregorc
Veterinarska fakulteta, Uni. V Ljubljani

UGOODNO prodam 10 AŽ panjev z močnimi družinami na 10 S, inf. 067 86 116.
ČEBELARSTVO 30 AŽ 10 S s čebelami, čebelnjakom in orodjem prodam, inf. 061 142 90 21 samo sobota in nedelja.

PRODAM ročno točilo na 4 sate, inf. 064 226 642.

UGODNO prodam alu točilo na 4 sate, inf. 061 749 494

ZASTAVO 650 5T letnik 83 zelo ugodno prodam, inf. 065 65 319.

PRODAM 5 naseljenih in 15 praznih LR panjev, čebelarско orodje, inf. 066 526 252.

PRODAM avtoprikolico za prevoz do 16 AŽ panjev, inf. 064 635 127.

PRODAM 1 l klartana, inf. Olga Bernard, Bled, 064 741 554.

PO SIMBOLIČNI ceni prodam več naseljenih AŽ panjev z zdravimi čebelami, 068 75 416 zvečer.

ČEBELNJAK za 4 AŽ panje, lično izdelan, star 2 leti ter panje 5 in 9 S ugodno prodam, inf. 063 772 774.

PRODAM tovornjak TAM 6500 (keson 6x2,5 m), letnik 1980 (motor 1993), primeren za čebelnjak, inf. 062 814 937.

OBVEŠČAM čebelarje, da še vedno izdelujem plastične pokrove - spremenjena je le telefonska številka - 061 735 570.

IZDELUJEM 5 in 7 S AŽ panje po naročilu, inf. 061 50 918

POVERJENIKI ZA PASIŠČA

ČD/pašno območje poverjenik

ČD VRHNIKA - območje Vrhnike in Ljubljanskega vrha

Jože Kogovšek, Verd, 061 755 021

ČD RAKEK - območje Rakovega škocjana in Ravnik-Menešija

Jernej Lukek, Vodovodna 50, 1381 Rakek, 061 701 699

ČD KOČEVJE - Jože Vidmar, Ljubljanska 36, Kočevje. Tel.: 061 857 487

OBVESTILO ČEBELARJEM PREVAŽEVALCEM

Čebelarско društvo Logatec obvešča čebelarje, ki bi želeli v juliju in avgustu 1997 prepeljati čebele na hojevo pašo na območja: Hotedršica, Kalce-Hrušica in Laze-Ravnik, da morajo (ne glede na lastništvo zemljišča/stojišča) vložiti pisno prijavo pri tajniku ČD Logatec - Mirko Leskovec, Ogrde 4, 1370 Logatec.

Pisna prijava mora vsebovati: naslov čebelarja (telefon, če ga imate), tip vozila s številom panjev, navedba pasišča, kjer želite postaviti prevozni čebelnjak; obvezno morate priložiti fotokopijo potrdila o veterinarskem pregledu čebel; tudi na pasišču/stojišču mora biti na čebelnjaku vidno označen točen naslov čebelarja in potrdilo o zdravstvenem pregledu čebel.

Za čebelarje, ki ne bodo upoštevali navedenih navodil in pripeljali čebele na območje občine Logatec samovoljno, bomo ob sodelovanju ustrezne upravne in veterinarske službe zahtevali takojšnjo odstranitev.

ČD Logatec bo vsem čebelarjem, ki bodo poslali prijave, izdal pisno dovolilnico za postavitev čebelnjaka na pasišču, ki ga boste želeli. Na zahtevo poverjenika pa bodo morali ob prenehanju medenja, oziroma v roku enega tedna, čebele odpeljati.

Poverjeniki:

Hotedršica - Franc Pivk, Hotedršica 90, 061 769 112;

Kalce-Hrušica - Slabe Janez, Kalce 33, 061 741 593;

Laze-Ravnik - Ržek Milan, Laze 73 a, 061 744 838.

Predsednik ČD

Franc Nagode, l.r.

JUBILANTI 1997

Gospod Franc **RAUH** iz čebelarkega društva Kočevje praznuje letos **98 let**, gospoda Jože **DUŠA**, čebelarke društvo Grosuplje, in Jože **MARENČE**, čebelarke društvo Trebelno-Mokronog pa praznujeta **96 let** starosti.

V letošnjem letu pa imajo obletnice tudi naslednji čebelarji:

95 let praznuje gospod Jože **KOŽUH**.

90 let: Danilo **BUDIN** (ČD Šempeter), Andrej **CASERMAN** (ČD Vrhnika), Herman **JANŽE** (ČD Slovenj Gradec), Franc **KRNEL** (ČD Pivka), Ivan **PRESEČNIK** (ČD Gornji grad) in Matevž **ZDEŠAR** (ČD Polhov Gradec).

85 let: Pavel **BEZENŠEK** (ČD Zreče), Anton **BRANISELJ** (ČD Cerknica), Alojz **FURLAN** (ČD Vrhnika), Alojz **GLAVAN** (ČD Krka), Franc **GOLIČNIK** (ČD Mozirje), Tomaž **KALIŠNIK** (ČD Kamnik), Stanko **KOSER** (ČD Maribor), Andrej **KOŽELJ** (ČD Homec), Peter **MAROVČ** (ČD Gornji grad), Lovro **NOČ** (ČD A.J.Breznica), Herman **PEČENKO** (ČD LJ-Center), Jakob **PIVKO** (ČD Dornava), Jože **RENKO** (ČD Ilirska Bistrica), Franc **SAKSIDA** (ČD Šempeter), Tone **STOPAR** (ČD Sevnica), Vendel **ŠANKO** (ČD Murska Sobota), Julijana **ŠMIGOC** (ČD Turnišče), Franc **ŠOBA** (ČD Senovo-Brestanica), Jožef **VELIKONJA** (ČD Tolmin), Avgust **VOJSK** (ČD Gorišnica), Alojz **ZGONC** (ČD Cerknica) in Karel **ŽERJAV** (ČD Dobrna).

80 let: Anton **ACMAN** (ČD Mozirje), Alojz **ARL** (ČD Lovrenc na Pohorju), Mirko **BARBIČ** (ČD Tolmin), Jože **DOLENC** (ČD Škofja Loka), Janez **GORINŠEK** (ČD Maribor), Janko **GRUDNIK** (ČD Gornji Grad), Jože **HUDELJA** (ČD Vinica), Albert **JANDEL** (ČD Križevci/Prekmurje), Franc **KOLARIČ** (ČD Ormož), Rudi **KOS** (ČD Črna na Koroškem), Alojz **LAVRIČ** (ČD Ribnica), Franc **LESKOVEC** (ČD Idrija), Anton **MEGLIČ** (ČD Tržič), Vinko **MLINAR** (ČD Žiri), Jožko **PENKO** (ČD Ilirska Bistrica), Ivan **RAVNIK** (ČD Bohinjska Bistrica), Ivan **RETAR** (ČD Litija), Alojz **SATLER** (ČD Šmartno ob Paki), Ivan **SKRT** (ČD Ilirska Bistrica), Jože **STRMNČNIK** (ČD Slovenj Gradec) in Maks **VAUPOTIČ** (ČD Turnišče).

Vsem jubilatom iskreno čestita Čebelarke zveza Slovenije!

OBVESTILO AVTORJEM ČLANKOV

Vse avtorje člankov prosimo, da k člankom pripišejo svoj naslov, EMŠO in davčno številko. Presledki med vrsticami v tekstih naj bodo 1,5.

Urednik

DRŽAVA REGRESIRA ANALIZO MEDU

Vse čebelarje, ki želijo analitično preveriti kakovost in sestavo pridelanega medu, vabimo, naj na ČZS, Cankarjeva 3/II, 1000 Ljubljana prinesejo pol kilograma vzorčnega medu za analizo. Tisti, ki želijo svoj med zavarovati z zaščitno znamko, pa naj prinesejo dva enaka vzorca (eden ostane v arhivu).

Analiza stane le 2.210 tolarjev, razlika do polne cene analize (85 odstotkov) pa bo plačana iz državnega proračuna do porabe za to določenega denarja. Vse čebelarje zato vabimo, naj ponujeno priložnost izrabijo v celoti. Podrobnejše informacije dobite po telefonu številka 061- 210 992.

ČZS

Dogovor o cenah medu

V organizaciji ČZS je bil 20.5.1997 sestanek prodajalcev medu na tržnicah v Ljubljani. Na sestanku smo ugotovili, da je potrebno spremeniti prodajne cene medu in tako smo določili sledeče nove cene:

	minimalna cena	zaželejna cena
Cvetlični med:	740 SIT	790 SIT
Akacijev med	800 SIT	850 SIT
Kostanjev med	850 SIT	900 SIT
Hojev med	940 SIT	990 SIT
Gozdni med	850 SIT	900 SIT
Smrekov med	940 SIT	990 SIT

Nove prodajne cene medu pričnejo veljati dne 1.6.1997.

Podpredsednik ČZS: Boris Seražin dipl. org.

Čebelarstvo društvo Lukovica prireja in organizira srečanje čebelarjev, ki bo 15. AVGUSTA NA BRDU PRI LUKOVICI

Program srečanja:

ob 9 uri - Strokovna predavanja in okrogla miza na temo:

Zdravstvena zaščita čebel, aktualna problematika - varoza

ob 11 uri - Praktični prikaz zatiranja varoze v čebelnjaku g.

Urbanije na Brdu pri Lukovici.

Kosilo v Rokovnjaškem gozdičku.

ob 13 uri - Kulturni program in nato družabno srečanje

ob zvokih ansambla VRHOVEC.

Namen prireditve je srečanje in izmenjava izkušenj in mnenj slovenskih čebelarjev, ki so nujni za obstoj kranjske čebele.

Vljudno vabljeni !

JOŽE RIHAR s.p.

ČEBELARSTVO IN IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

- izdelujemo žične matične rešetke za vse vrste panjev, čebelarstvo lopatke, plastične odtočne pipe, lovilce rojev, stroje za ometanje čebel,
- meljemo sladkor in izdelujemo sladkorne pogače, na zalogi pa imamo že narejene pogače po konkurenčnih cenah - prepričajte se.

Jože Rihar, Gabrje 42, 1356 Dobrova; tel/fax: 061 641-106

INFORMACIJE O ČEBELJIH PAŠAH

Nprekinjeno lahko celo leto ob vsaki uri na teletekstu stran 145 C preberete osnovne napotke za opravila pri čebelah v sezoni pa napovedi o pašah. Od 15. aprila do 1. oktobra lahko na telefonski številki **061 - 12 61 335** vsak dan slišite dnevne natančne podatke o donosih na opazovalnih postajah. Dvajset do sedem dni pred pričetkom paše pa dolgoročne ali kratkoročne napovedi o medenju. Najvažnejše podatke in obvestila bomo objavili tudi na radiu Slovenija v oddaji Kmetijski nasveti in v vseh pomembnejših dnevnih časopisih.

Opazovalno napovedovalna služba medenja

NOVO NA ZALOGI ZA ČEBELARSKE KROŽKE

Videokasete: Jaz Čebela (Kastelic) po 3.750 SIT, Domača Čebela po 4.400 SIT in igro s kartami odkrivanko po 200 SIT. ČZS

VZREJA MATIC - LADISLAV VOZEL DRAGOŠEK 18

1275 Šmartno pri Litiji
telefon - (0609) 618-786

Nudimo vam kvalitetne izbrane in označene matice kranjske pasme. Prednaročila sprejemamo vsak dan od 19 do 21 ure. Prevzem je možen osebno po dogovoru. Matice pošiljamo tudi po pošti, a le nad pet matic.

VZREJA MATIC - DARKO GRM

HUDE RAVNE 1, 1273 DOLE PRI LITIJI, TELEFON 061-872 145

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke, vzgojene iz odbranih matičarjev. Sprejem osebno ali po pošti po povzetju.

Se priporočamo!

VZREJA MATIC - DEJAN BEZJAK

VRTNARSKA 7, 2270 ORMOŽ telefon: 062 - 702 566

Od junija do konca avgusta lahko dobite čebelje matice. Kranjske sivke so od odbranih družin, pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Prosim kličite zvečer med 19,00 in 21,00 uro.

VZREJA MATIC BUKOVŠEK Z NAJDALJŠO TRADICIJO V SLOVENIJI

Nudimo vam kvalitetne, označene in priznane matice dama in v tujini. Vzrejamo čiste kranjske sivke od izbranih matičarjev pod nadzorom KIS. Matice dobite od konca maja do konca septembra po pošti ali osebno na naslovu : Alojz Bukovšek, Golo Brdo 19, 1215 Medvode, tel. 061 612 428

VZREJA MATIC V LETU 1997

Komisija za priznavanje plemenišč čebeljih matic je maja 1997 obiskala čebelarje, ki so se prijavili za vzrejo matic, oz. sodelovanja iz minulih let niso odpovedali. Komisija je ministrstvu za kmetijstvo gospodarstvo in prehrano predlagala, naj vzrejno dovoljenje dobijo naslednji čebelarji:

Janko Pislak, Apače 303, 2325 Kidričevo - rumene nalepke 1-10000;
Julij Pokorni, Gačnik 3, 2211 Pesnica - rumene nalepke 10001-10500;
Janez Kropivšek, Jeronim 32, 3305 Vransko - rumene nalepke - 10501-11000;
Ivan Dremelj, Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji - rumene nalepke 11001-15000;
Alojz Bukovšek, Golo Brdo 19, 1215 Medvode - rumene nalepke 15001-17000;
Dejan Bezjak, Vrtnarska 7, 2270 Ormož - rumene nalepke 17001-18000;
Janez Dremelj, Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji - rumene nalepke 18001-19000;
Darko Grm, Hude Ravne 1, 1273 Dole pri Litiji - rumene nalepke 21001-23000;
Florijan Koželj, Šolska 5, 1240 Kamnik - rumene nalepke 24001-24500;
Ladislav Vozelj, Dragovšek 18, 1275 Šmartno pri Litiji - rumene nalepke 24501-27000;

Vzrejališča

Franc Sitar, Košiše 10, 1240 Kamnik,
Ciril Jalen, Rodine 18, 4274 Žirovnica, in
Marko Debevec, Čuža 3, 1360 Vrhnika.

Izpolnila so vse pogoje za vzrejo matic, vendar so morala pred dokončno pridobitvijo dovoljenja za vzrejo oddati določeno število matic za proizvodni test.

Nova vzrejevalca

Miha Goltnik, Gabeke 112, 3325 Šoštanj, in
Marjan Krepek, Dvorjane 42, 2241 Sp. Duplek,

med obiskom komisije nista imela popolne dokumentacije, zato sta morala pred izdajo dovoljenja opraviti še dokončni pregled čebel na bolezni čebel ki jih zatiramo po zakonu.

Predsednik komisije:
dr. Janez Poklukar

OBVESTITE KUPCA O KAKOVOSTI VAŠEGA MEDU !

Zveza vam po povzetju ponuja naslednje reklamne letake:

Reklamni list za prodajo medu	100 kosov	60,00 SIT
Ekološki letak (škropljenje cvetja)	100 kosov	500,00 SIT
Čebelji panj (vse o čeb. pridelkih)	100 kosov	1.300,00 SIT
O sestavi medu, peloda, mlečka	100 kosov	2.600,00 SIT

Letake lahko naročite pisno ali po telefonu na št. 061 210 992,
stroške poštne po povzetju prištejemo k ceni letaka.

ČZS

Hitro in po konkurenčnih cenah Vam oblikujemo in izdelamo nalepke za kozarce z medom, za steklenice z medico ali medeno žganje, za propolis in kozarce z mešanici čebeljih pridelkov in nalepke vseh vrst. Nižje cene pri večjih količinah. Telefon 061 - 267 049 zvečer.

Električni pogoni za točila za 3, 4, 5 in 6 satov, samo 17.900 SIT, priklop možen na akumulator ali 220 V. Vrtenje levo in desno od 0 do 430 obratov in žica za žičenje. Pošljemo tudi po povzetju. AGROLIT d.o.o. Graška c. 25/a, LITIJA, telefon (061) 882-136.

RAKOVEC
GUNCELJSKA 28/a
1210 LJUBLJANA ŠENTVID
Telefon – fax: (061) 152 46 77

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

IZDELUJEMO:

- točila za med z ročnim ali električnim pogonom iz aluminija ali nerjaveče pločevine
- kadilnike
- lovilce rojev AŽ, LR, smukalce cvetnega prahu 330/280, matičnice
- cedila za med – enojna in dvojna
- posode za med 30, 50, 80 l
- posode in stojala za odkrivanje satja
- čebelarski pribor (vilice, univerzalne klešče, klešče za satnike, matične klešče)
- oprema za panje (razstojišča AŽ 5 do 15 – nosilci matičnih rešetk, matične rešetke – matične rešetke haneman – LR sponke – zapahi – žica za žičenje satnikov

NOVO! TRGOVINA S ČEBELARSKO OPREMO

Cene so konkurenčne

se priporočamo!

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Čebelarji vabimo vas, da obiščete našo trgovino, kjer vam nudimo:

- vse vrste točil za med iz nerjaveče pločevine (tudi z motorjem)
  - posode za med iz nerjaveče pločevine (tudi hermetično zaprte)
  - kuhalnike voščin in sončne topilnike
  - razstojišča
  - pribor za označevanje matic
  - pribor za odkrivanje satja
  - grelce medu
  - Hackler luknjalo
  - ves ostali čebelarski repromaterial
- Pridite in se prepričajte o naši ponudbi.

Delovni čas:
vsak dan od 8.00 do 12.00 ure
in od 14.00 do 18.00 ure
ob sobotah od 8.00 do 12. ure

Logar

LOGAR TRADE, čebelarstvo, proizvodnja in trgovina, d.o.o.
Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel. (064) 411 663, faks: (064) 411 499

APIS M & D.D.O.O.
MARKO DEBEVEC
ČUŽA 7
61360 VRHNIKA
telefon: (061) 751-282
Odperto: od 9.-12. in 16.-18. ure

PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH

Vse čebelarje in čebelarska društva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti:

- Urejeno imamo vso dokumentacijo in pogoje za izdelavo
- Satnice izdelujemo na novih sodobnih strojih, velikost celic popolnoma ustreza naši kranjski čebeli
- Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 126 °C
- Priporočamo vam, da se za nakup satnic dogovorite v okviru čebelarskih društev (ugodnejša cena), po dogovoru pa pridemo po vosek tudi sami (nad 300 kg)
- Iz enega kilograma voska izdelamo po dogovoru od enajst do dvanajst AŽ satnic
- Cene za predelavo voska v satnice so zelo ugodne
- Po ugodni ceni odkupujemo pretopljen čebelji vosek
- Nudimo satnike vrtane 6x, limane, zbite
- Cena predelave voska je od 210 do 240 SIT/kg
- odkupujemo vosek po 600 do 720.- SIT/kg

ODPRTO IMAMO VSAK DELOVNIK OD 9.-12. IN OD 16.-18. URE, OB SOBOTAH PA OD 9.-12. URE.

PRIZNANO VZREJALIŠČE MATIC APIS M & D.D.O.O. VRHNIKA sprejema prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme. Konec maja in junija so na voljo čebelje družine na naših sedmih in desetih satih

- izdelujemo beljakovin. **- NOVO! -** l, po želji z dodatkom zdravil.

Nudimo vam ves čebelarski repro material!

- NOVO! -

Nudimo vam ves čebelarski repro material.

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo "Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko Koroško in Primorsko" leta 1898.

Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Cankarjeva 3/II, 1000 Ljubljana, tel.: (061) 210-992, fax: 126-13-35.

Časopis izhaja v Ljubljani vsakega 1. v mesecu in je oštevilčen z zaporedno številko meseca. Časopisni (izdajateljski) svet sestavljajo: Lojze Peterle, inž. Marjan Debelak, prof. Janez Mihelič, dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar, dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor sestavljajo: prof. Janez Mihelič, inž. Jože Babnik, dr. Jurij Senegačnik, dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko-Rogelj, inž. Marjan Debelak, dr. Aleš Gregorc in dr. Janko Božič.

Glavni in odgovorni urednik: prof. Janez Mihelič.

Lektorica: prof. Nuša Radinja.

Letna naročnina za nečlane je za leto 1997 4.500,00 SIT. Posamezna številka stane 450,00 SIT.

Članarina, skupaj z naročnino za Slovenski čebelar, je 4.000,00 SIT.

Člani imajo pravico do enega brezplačnega oglasa do 20 besed v tekočem letu, vsako nadaljnjo besedo pa plačajo po veljavnem ceniku za splošne oglase.

Cena reklamnih oglasov: cela barvna stran na ovitku 50.000,00 SIT, v sredini 30.000,00 SIT, pol strani 15.000,00 SIT, četrt strani 7.000,00 SIT. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 odstotkov, za 5- do 10-kratno objavo 20 odstotkov, za celotno objavo 30 odstotkov. Cena splošnih oglasov je 40,00 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed.

Številka tolarskega žiro računa pri APP v Ljubljani je: 50101-678-48636.

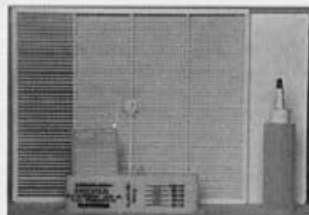
Po mnenju Ministrstva za informiranje Republike Slovenije (23/39-92) je mesečnik Slovenski čebelar proizvod informativnega značaja (13. točka tarifne številke 3), za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.

Tiska KURIR, d.d. Ljubljana, Parmova 39.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak.

Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

KOVINOPLASTIKA MEDJA
Medja Frančišek Edvard s.t.
Lipce 7/b, BLEJSKA DOBRAVA
TEL. & FAX. (064) 874-037
4273 BLEJSKA DOBRAVA

ČEBELARJI

NUDIMO VAM - HLA PILNIK MED-JA

Priporočamo Vam, da upoštevate naslednja navodila pri uporabi 85% mravljinčne kisline v hlapilniku MED-JA pri zatiranju varoze v vseh panjskih sistemih

1. Uporabljajte zaščitne rokavice in očala. Kislina ne sme priti v stik s kožo, oziroma jo takoj speremo s čisto vodo. Kislina je jedka in lahko poškoduje kožo in sluznice.
2. Hranite jo na hladnem mestu, najbolje v čebelnjaku izven dosega otrok.
3. Hlapilnik postavite v plodišče na mesto gradilnega satnika, med njim in zalego naj bo prazen sat.
4. Najbolje pa ga je vstaviti v medišče, ker so hlapi kisline težji od zraka in padajo navzdol skozi plodišče.
5. Vstavite ga v panj proti večeru, vendar dnevna temperatura ne sme biti nižja od 15 °C.
6. Priporočamo uporabo hlapilnika v aprilu in po točenju avgusta in septembra
7. Hlapilnik lahko uporabite tudi v omari z satjem za zatiranje voščenega molja z 85% kislino.
8. Hlapilnik mora biti na satnik pritrjen z lesnima vijakoma, da ni nevarnosti, da se prevrne.
9. Hlapilna površina v normalnih pogojih in tem. od 15 do 20 °C omogoča izhlapevnje od 8-12 ml na dan. Če je hlapnost premajhna izvlečemo stenj. Žrelo naj bo odprto, zadnja vratca pa zatesnimo s peno.
10. Po zdravljenju testiramo nekaj družin in v kolikor odpade več kot pet varoj ponovimo postopek. Če boste upoštevali gornja priporočila in nasvete področnih čebelarjskih veterinarjev in v reviji Slovenski čebelar boste uspešno čebelarili v zadovoljstvo potrošnikov vaših čebeljih pridelkov.

Spoštovani čebelarji in ljubitelji čebel!

NOVA KNJIGA!

Konec avgusta bo pri založbi **KMEČKI GLAS** izšla knjiga z naslovom **OD ČEBELE DO MEDU**. Avtorji knjige so: Šivic, Polajnar, Gregorc, Kresal, Senegačnik, Babnik, Meglič, Rihar, Božnar, Poklukar, Zdešar, Stark, Debelak, Božič, Jenko-Rogelj, Jelenc itd.

Knjiga vsebuje vsa najpomembnejša poglavja o čebelah in čebelarjenju, od anatomije čebel do čebeljih bolezni, paš in trženja na podlagi najnovejših strokovnih ugotovitev priznanih strokovnjakov in čebelarjev praktikov. Knjiga bo opremljena z barvno prilogo. Obsegala bo 450 strani formata 14 x 24,5 cm.

Priporočamo Vam, da se odločite za takojšnje naročilo knjige v prednaročilu, po izidu bo cena knjige predvidoma 8.487 SIT. Izpolnite priloženo naročilnico in nam jo pošljite do 15. JULIJA 1997. Po prejemu naročilnice Vam bomo poslali položnico, Vi pa jo morate plačati v osmih dneh po prejemu. Takoj po izidu Vam bomo knjigo po pošti poslali na Vaš naslov.

Čebelarjska zveza Slovenija

NAROČILNICA

NAROČAM:

	ŠTEVILO	CENA	NASLOV
OD ČEBELE	IZVODOV		IME IN PRIIMEK
DO MEDU	_____	5.500.- SIT	_____

ULICA: _____

Prednaročniška cena 5.500 SIT velja do **15. julija 1997** POŠTA: _____

TELEFON: _____

PLAČAL(A) BOM:

- Po prejemu položnice v 8 dneh

DATUM: _____

PODPIS: _____

Naročilnico izrežite in pošljite na naslov Čebelarjska zveza Slovenije, Cankarjeva 3, 1000 Ljubljana. Lahko jo pošljete tudi po faksu na številko 061 - 12 61 335.